

Idolje, vsek dan razen
nedelje in praznikov.
Izdaja dnevno v
dnevnem izdanku.
Cena 10 centov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in tiskovnica
2887 S. Lawrence Ave.
Chicago, Ill.
Office of Publication
2887 S. Lawrence Ave.
Telephone, Rockwell 4994.

LETO—YEAR XIX.

Cena lista
je 25.00

Registered as second-class matter January 25, 1916, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., sredo, 14. julija (July 14), 1926.

Subscription
\$5.00 Yearly

STEV.—NUMBER 163

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

UPANJE ZA REŠITEV SACCA IN VANZETTIIJA JE ZOPET OŽIVELO V DELAVSKIH KROGIN

Rok za sklenitev materijala je bil zopet podaljšan za štiri dni. — Predsednik nemškega parlamenta apeliral na vladno oblast, da se naj dovolj naloži obravnavi.

Boston, Mass. — Zopet je bilo dovoljena William G. Thompsonu, odvetniku Saccu in Vanzettiju, da sme poslati še dva tedna več za sklenitev dokazilnega materijala, ki potrdi Madeirovo prostovoljno zapriseženo izjavo, po kateri so umor v Braintreeju izvršili oni in drugi člani neke gangre iz Providence, zaradi katerega sta bila Sacco in Vanzetti obsojena na električni stol. Zdaj ima odvetnik čas, da predlaga zodišče šele dne 22. julija, da dovolj novo obravnavo.

Virginia pod tiranijo prebivalcev fanatikov

Vsak javni uradnik ima pravico aretirati krivitelje Volsteadovega zakona.

ZA ARETACIJE SE IZPLAČUJE NAGRADA.

Richmond, Va. — Država Virginia je sedaj padla pod popolno kontrolo prebivalcev fanatikov. Prohibicijska liga je diktirala v državni zakonodaji nove zakone, po katerih bo vsak javni uradnik imel pravico aretirati brez kakršnega dovoljenja ali od merodajnega sodnika izdane odredbe za preprečevanje ali zatiranje vsakega, kateri je znano na sumu, da krši 18. dodatek k ustavi ali Volsteadovega zakona. Pod imenom javni uradnik je razumeti vsakogar, ki ima kako javno službo, mirovni sodnik, javni notar, policaj ali kdorkoli še. Za vsako aretacijo je določena posebna nagrada in sicer od pet do petdeset dolarjev. Fanatiki, ki so spravili novi zakon lepo pod streho so niso niti najmanj ozirali na ustavo, v kateri je zajamčena pravica da je privatna lastnina, nedotakljiva in privatna hiša svetišče, katero je nedotakljivo, izvzemši v izrednih slučajih, ko mora imeti dotični javni uradnik zapriseženo in od merodajnega sodnika izdano odredbo v svrhu preprečevanja. Ne, ta ustavna določba je nepozna na suhaškim fanatikom.

Ta novi zakon bo rodil brezštevila spijonov, ki bodo brskali po privatnih stanovanjih in tudi celo osebo preiskavali, ako "dišijo" po preprečevanju pijače. Kaj se iz vsega tega lahko izčrpa, lahko uvidi vsakdo, ne da bi mu bilo še treba pojasnjati. Znano je namreč da so gotovi javni uradniki v Virginiji zelo slabo plačani, raditega bodo toliko bolj agili za "popolno osušenje države", da dobijo čim več nagrad. Vsi javni uradniki, ki so nastavljeni v svrhu javnega redu in mira bodo sedaj v službi prohibicije in lovili grešne duše, vse drugo bodo pustili pri miru. Po mnenju protisaluske lige je glavni cilj in namen ter edina pot priti v paradiz izvajati prohibicijo do zadnje pike in vejice. Ze sedaj so takorekoč vse sodnije prenapolnjene s slučajmi kršenja prohibicije, od sedaj naprej bodo pa še bolj.

Novi zakon določa, da mora kršitelj plačati poleg kazni še določeno nagrado onemu, ki ga je aretiral. Ako nima denarja tedaj je obsojen od treh do šest mesecev težkega dela na državnih cestih, kjer so vpisani drugi kaznjenci.

Najvišja vsota nagrade je določena \$60 in sicer za aretacijo osebe, ki je zasledena pri ku-

na podlagi novih oprostilnih dokazov. Sodnik Webster Thayer je bolan, in rok je podaljšan njegov namestnik.

Poročilo iz Berlina pravi, da je Paul Loeb, socialist in predsednik nemškega državnega zbora, brzojavil guvernerju Fullerju, da dovolj novo obravnavo Saccu in Vanzettiju. Tako brzojavko guvernerju Fullerju so poslali tudi nemške delavske strokovne organizacije.

Ce bo delavstvo storilo svojo dolžnost, bodeta Sacco in Vanzetti dobila novo obravnavo, kar toliko pomeni, da ne bodeta rešena samo električnega stola, ampak bodeta popolnoma svobodna, ker se bo izpridala njuna nedolžnost.

Na "bojišču" v Denmark Lake še vedno eksplodirajo granate

Okolica je še v vodni nevarnosti nadaljnjega opustošenja.

Dover, N. J. — Vsa okolica Denmarka je še v vodni nevarnosti nadaljnjega opustošenja od eksplozije še nedotaknjenih municijskih skladišč, ko je požar objel nadaljnja poslopja, v katerih so grane in šrapneli. Upali so, da je požar omejen, toda nenadoma je prišel plah veter in sicer v nasprotno smer, kot pravišje dva dni in vneto se je nadaljnje skladišče, valed česar se pričelo nadaljnje eksplozije. Močvirje, ki je bilo že na delu, da reši trupla in ranjence, je bilo takoj odpoklicano. V hitrici so rešili 17 trupel. V največji nevarnosti je skladišče torpednih bomb, ki je oddaljeno od mornariškega skladišča, ki je zletelo v vrak, samo par sto jardov. Ako to skladišče eksplozira, tedaj je neizogibna eksplozija nadaljnjih armadnih skladišč.

Proti večeru je veter pojenjal in valed tega tudi ogenj, valed česar je najhujša nevarnost po menju častnikov odvrnjena. Močvirje je tudi pričelo odstranjevati ranjence in trupla ubitih.

POBOJNIKI SO ŽE PRIČELI NASTOPATI V NEWYORSKI STAVKI

Ena stavkovna stranka je bila obstrajana, druga je bila napadena s nožem.

New York, N. Y. — Pobojniki so zopet nastopili v stavki krojaških delavcev, ki so organizirani v International Ladies Garment Workers' Union, da odstranijo stavkovne straže. Tekla je že delavska kri. Samuel Landman, ki je bil na stavkovni straži pred 12-nadstropnim poslopjem na št. 22 Zapadne 4. ulice in dvajsete ulice je bil ubit. Strajka je bil izvršen 7. julija. Dan kasneje je bil napaden Guidice Calogero. Stal je na stavkovni straži na istem mestu, na katerem je stal

Še ona diktatura prihaja

Belgijska vlada ponuja kralju absolutno diktaturo za pol leta.

Bruselj, 13. jul. — Belgijska vlada je sklenila apelirati na parlament, naj podeli kralju Albertu oblast absolutne diktature v vseh finančnih in ekonomskih vprašanjih. Belgijski frank je včeraj padel na 48.50 napram dolarju.

Nov poskus zlomljenja pasaške stavke

Organiziral se je takovski Državljanaki komitej. — Stavka traja že štiri in dvajseti teden.

Pennsle, N. J. — Napravil se je nov poskus, da se zlomi stavka tekstilnih delavcev v tukajšnjem mestu in da se stavarji vrnejo na delo. Organiziran je bil Državljanaki komitej, ki šteje tri sto članov. Člani tega komiteja so večinoma lokalni biznismani. Prvi shod so obdržali dne šestega julija, na katerem so napadali voditelje stavke.

Komitej objavlja velike pozive v lokalnih listih, v katerih pozivlje stavarje, naj se vrnejo na delo. V teh izjavah pravi, da stavko vodijo ljudje, ki niso delavci.

To je zadnji poskus, ki so ga napravile kompanije v sporazumu s lokalnimi biznismani, da zvaljbo delavce zopet v tovarne. Ta poskus doslej ni imel uspeha.

Newyorški založniki ortali evolske iz knjig

Država Texas, ki je sprejela protievolski zakon, zahteva nove šolske knjige.

New York. — Založniki trdijo, ki Henry Holt & Co. in MacMillan Company, ki tiskata šolske knjige malone za vso Unijo, sta te dni dobili navodilo iz države Texas, da morata popraviti knjige o biologiji. V teh šolskih knjigah se sme več biti omenjena beseda "evolucija", ker to je proti novemu zakonu v Texasu. Trdijo sta nato priredili novo izdajo knjig za Texas. Iz starih knjig so bili črtani sledeči stavki: "Evolucija je počasen in stopnjujoč proces.... Vse oblike izhajajo po descentu iz skupne prednika.... Zapomniti si je treba, da je pokončna pozicija človeka privajena; predniki človeka so plezali in hodili po starih." Odstranjena je tudi risba, ki prikazuje, da je človek najpopolnejši plod na razvojnem drevesu, katerega korenine so protoplazmične forme.

Agitirajte za "Prosveto"!

OROPAN DRAGULJEV V HOTELU.

Chicago, Ill. — Wilbur R. Brown, predsednik neke trgovine s dragulji v New Yorku, je naznanil policiji, da so trije nepridaniči udri v njegovo sobo v hotelu Congress, ga privezali na stol in zamašili usta ter odšli s torbico, v kateri je imel dragulje v vrednosti do osemdeset tisoč dolarjev. Policiji je mogel dati le površen opis teh "pridaničev draguljev".

OGROMNI STROJ JI NABOMESČA- JO RUDARJE

Najnovejši stroji se razstavljejo v Edensburgu. — Rudarji daleč naokoli jih hodijo gledat.

Edensburg, Pa. — Ogromni stroji, ki revolucionirajo premogovniško industrijo, so razstavljeni na industrijski razstavi v tem mestu. Stroje je dal razstaviti Charles M. Schwab, predsednik okrajnega semnja okraja Cambria in največji premogovniški podjetnik, ki ima v svojih premogovnikih uvedeno odpravo delavnic.

Tukaj so razstavljeni veliki stroji, ki nakladajo premog v druge stroje, ki prepelejo premog do vozička, ki stoji na tračnicah v glavnem hodniku. Ti stroji odpravljajo nakladanje premoga s lopatami.

Razstavljen je stroj za porznanje in strganje tal. Pet delavcev pri tem stroju izvrši toliko dela, kot ga je prej izvršilo dvajset delavcev. Takih strojev je na stotine v rabi v Zapadni Virginiji in Kentuckiju, pa tudi na južnem premogovem polju in je še precej. Ti stroji proizvajajo več premoga in s manj delavci.

V srednji Pennsylvaniji rabijo že dolgo časa stroje za podrezevanje premoga. Le v nekaterih premogovnikih v tem kraju rabijo stroje za nakladanje premoga. Toda stroji se vedno izboljšujejo.

Ti stroji ne naglašajo s akordnim delom. Kjer so stroje uvedli, je bila delavljeno delo od kosa in delavci so bili plačani na dan. To pomeni, da se za slabe delavce in da je zaposlenih manj delavcev.

Ti stroji govorijo, da je skrajni čas, da se izvede nacionalizacija premogovnikov v interesu rudarjev in konzumentov.

Zaostanek stavke na železnici člani železnice

Družbe hočejo plače znižati in
povišati delavnik.

Chicago, Ill. — Zahtevi valubencov na naduljeni železnici zvišati sedanjost plače za pet centov na uro, zavarovanje za tisoč dolarjev posmrtnine in 20 dolarjev bolniške podpore v slučaju poškodbe ali smrti v službi družbe ne bodo ugodile, ampak so odgovorile s protiponudbo, v kateri zahtevajo znižanje plače za pet centov na uro in povišanje delavniške takorekoč od osem ur dnevno na deset ur, tako da bi aktualno znižanje plače znašalo okroglo 25 odstotkov. Ro sedanjost pogodbi, ki je potekla že 1. junija t. l. so vozniki vlakov dobivali po 77 centov na uro, sprevodniki 72 centov za osemurno delo, in za nadaljnji čas pa plačo za čas in pol. Družbe pa zahtevajo, da vozniki sprejmejo 72 centov na uro in sprevodniki po 67 centov za deseturno delo in šele po deseturnem delu so upravičeni do plače za čas in pol. Polet so družbe v svojem odgovoru navedle, da so pripravljene zadevo, predložiti posebnemu razsodišču in sicer pod pogojem, ako se bo pred tem razsodiščem razpravljalo "ali ostane plača kot je sedaj, ali pa zniža," dočim so valubenci pripravili iti pred razsodišče, toda pod pogojem, da se razpravlja mesto o znižanju o povišanju plače, ali pa o nočnem ničesar o kakem znižanju niti o podaljšanju delavnika.

Valubenci na takozvani "Northshore Line" so tudi predložili svoje zahteve v istem smislu kot valubenci na naduljeni železnici. Pričakuje se pa, da

Amerika ne bo omili- la francoske pogodbe

Coolidge je namignil, da sedanjost pogodbo odplačevanja dolgov ostanemo.

Paul Smith, N. Y. — Francija naj vzame ali pa pusti Mellon-Berengerjevo pogodbo za odplačevanje vojnega dolga. Mlejših pogojev ne bo. Takšno je stališče predsednika Coolidgea, ki se nahaja tukaj na počitnicah.

Kakor se je izvedelo v ponedeljek, so wallstreetški bankirji naredili močan pritisk na predsednika, naj otvori a Francijo nova pogajanja za mlejšje pogoje, toda Coolidge jim je baje odgovoril, da je vprašanje ameriškega posojila Franciji zanj rešeno. Bankirji bi radi dali Franciji nova posojila, katerim pa je Coolidge baje nasproten, dokler Francija ne ratificira dolgovne pogodbe. Vprašanje je, koliko časa se bo mogel Coolidge upirati pritisku bankirjev.

Paris, 13. jul. — Finančni diktator Caillaux je včeraj popotet s eroplanom v London, kjer je par ur konferiral s angleškim finančnim ministrom Churchillom in nato je podpisal pakt za odplačevanje francoskega vojnega dolga Angliji. Caillaux je ob povratu v Paris dejal, da je zadovoljen s pogodbo, da Anglija ni sprejela varnostne klavzule, da morajo biti francoska plačila pogojna s prejemki nemške odškodnine.

TRI BANKE OROPANE OB OPOLDANSKI URI.

Los Angeles, Cal. — V ponedeljek opoldne so bančni banditi obiskali dve banki v tukajšnjem mestu, in eno v bližnjem mestu Pasadena, ter odnesli precej denarja. Policija je pa kmalo islala viornice, jih aretirala in pri njih dobila domalega vseh plen.

Severni tečaj je v morju in ne spada nikomur!

Oslo, Norveška, 13. jul. — Kapitan Roald Amundsen, ki je danes dopel v Bergen ob navdušenem sprejemu, je izjavil, da se verni tečaj ni ameriški, norveški niti nobene druge dežele, ker je na dnu morja in zato mednarodni.

ALI BO VOZINA ZA PREMOG IZ ZAPADNE VIRGINIJE ZNIZANA?

O tem vprašanju se vrši nasilno. — Zahteva premogovniških podjetnikov in Zapadne Virginije je naperjena proti organiziranim rudarjem v Pennsylvaniji.

Washington, D. C. — V Atlantic Cityju se je vršilo akoci štiri tedne zaslišanje o cenah za prevažanje premoga iz Zapadne Virginije v Novo Anglijo. Za ališanje se je vršilo pred meddržavno trgovsko komisijo. Premogovniški podjetniki iz Zapadne Virginije zahtevajo, da se cena za prevažanje premoga zniža.

V Pennsylvaniji je veliko več unijskih rudnikov kot neunijskih. O Pennsylvaniji se lahko reče, da večino premoga spravijo na svetlo unijski rudarji, kar se pa ne more trditi o Zapadni Virginiji.

Unija rudarskih delavcev bo poslala svoje zastopnike v Washington, da nastopijo proti nameravanemu znižanju cene za prevažanje premoga iz Zapadne Virginije v Novo Anglijo. Za rudarsko organizacijo je to zelo važno vprašanje. Ako se zniža cena za prevažanje premoga iz Zapadne Virginije za toliko, da bodo premogovniški podjetniki iz Zapadne Virginije uspešno konkurirali premogovnikom v Pennsylvaniji, tedaj bodo seveda premogovniški podjetniki v Pennsylvaniji pričeli zapirati svoje premogovnike. Posledica tega bo, da bo zopet veliko organiziranih rudarjev brez dela.

Amerika ne bo zdaj po- magala francoski valuti

Frank pada in pada, in menda ni vreden še 4 cente. — Francija mora sprejeti dolgovno pogodbo, preden pride posojilo za Francijo. Tako govori zastopnik ameriških bankirjev.

Washington, D. C. (F. P.) — Dokler francoski parlament ne odobri ameriške dolgovne pogodbe in ta pogodba ni podpisana v Washingtonu, toliko časa ne bo ameriškega posojila, ki bi pomagalo francoskemu franku, da njegova vrednost ne bo padla nizdol. Francoski frank je bil vreden še dvalet centov, a njegova vrednost je padla doli na štiri cente. Zgodi se pa lahko, da bo še manj vreden. Francosko časopisje je pričelo širiti idejo, da bi Mellonov pritisk ne bil tako velik in državni tajnik Kellogg bi bil naklonjen, da ameriški bankirji posojilo Franciji denar, da rešijo frank, ako bi ne bila washingtonska atonolomila nasprotna načrta. Javnih uradnikov se ne more ujeti, da bi kaj znilo javno, in česar bi se dalo sklepati, da šele, da pada vrednost franka, vendar je pa znano, da niso ispremenili svojega prejšnjega stališča. Oni vztrajajo pri tem, da francoski parlament odobri dolgovni pakt. Dokler Francija tega ne stori, pa naj laže drugje posojilo, če ga more dobiti. To odkritje je zanimivo, ker časopisje in brzojav citirata francoskega ministra Caillauxa, da se je izrazil, da ima zadržilo, da se lahko del-

govna pogodba omili. Francozi seveda mislijo, da je Benjamin Strong, predsednik newyorške federalne rezervne banke, dal kakšno obljubo Caillauxu, s katerim se je dal časa pogajati. Oni mislijo, da dajo federalna rezervna banke veliko posojilo Franciji. Ameriška dolgovna komisija, pravzaprav njeni člani, pa saj na sunaj smešijo celo zadevo. Oni pravijo, da Strong ni bil poblaščen pogajati se zaradi posojila. Strong ni rekel ničesar, toda on ni človek, ki se razgovarja mesece o trivialnih stvareh. Dejstvo, da je Montagu Norman, zastopnik Angleške banke ves čas v njegovi drin v Londonu, Parizu in Nici, t. j. skoraj deset tednov, se pojavlja, da se pogovarjata o vremenju.

Mogoče je Strong dejal francoski vladi, da mora znižati svoj bičelj in dati sanesljivo poročilo, preden se bo lahko govorilo o milijardnem posojilu, ki stabilizira frank in ki ga dovolj sanesljivo Wall Street.

Pomočni zakladnik Winston se je vrnil a Anglijo in Francijo. Tam je bil s Strongom in Normanom. Zdej pa pojde tje zakladniški tajnik Mellon. Ekonomičarji sodijo, da pride do stabiliziranja franka, da se bodo poslabšale življenjske razmere milijonov francoskih delavcev. Sledilo bo to, kar se je zgodilo v Nemčiji, ko je bil sprejet Davesov načrt. Menda nemški delavci so bile znižane v nadaljnjem je bil delavni čas.

Kitajska civilna vojna

Reakcionarna zavesnika zastonj napadla ljudsko armado.

Peking, 13. jul. — Zavezniki čete maršala Vupeifuja in maršala Cingtsolina napadajo postojanke kuomincuna (ljudska armada) že štiri dni, toda brez uspeha. Ljudska armada se ni umaknila niti za palec. Boji se vrše v okolici prelaza Nankov severozapadno od Pekinga.

Kaj se godi v Bolgariji

Kralj Boris je nekdanji pobornik. Vesti o revoluciji so povzročile zaničanje. Rumunsko-bolgarski konflikt je preložen.

Paris, 13. jul. — Senacionalne vesti z Dunaja in Beograda, da se je bolgarski kralj Boris odpovedal prestolu in pobegnil v Bolgarijo, niso našle nikjer potrdila. Tukajšnja bolgarska legacija poroča, da sta Boris in njegova sestra Evdoksija odpotovala nekam na počitnice. Poročila se strinjajo, da sta šla v Švico.

Vesti o incidentu na bolgarsko-rumunski meji so še vedno nejasne. Oficijski bolgarski in rumunski viri poročajo vsak drugače. Vse kaže, da je spopad padoben grško-bolgarskemu, ki se je pripetil lani v Macedoniji in katerega je potem poravnala liga narodov. Realiteta je toliko, da so dobruški konflikt zadnji petek izzvali bolgarski četaši na svojo pest, kakor je bilo več boja med civilisti s obeh strani kakor med vojniki. Poročila o velikem številu ubitih so vsakogar pretirana. Diplomacije v Parizu in Londonu, ki so se postali neravnostni vlad bojniki, da bodo i-meli opraviti s novo balkansko sfero, upajo, da se zadeva izravna med Bolgari in Rumunji s mimimi brez kakih posledic.

40 frankov za dolar

Kaj Američani lahko kupijo v Franciji za sto centov.

Paris, 13. jul. — Frank je silnoči padel v vrednosti na 40 en dolar. Za ameriški dolar sedaj dobijo 40 francoskih frankov. Normalna vrednost je pet frankov za dolar.

Ameriški turist v Franciji danes kupi za dolar sledeče: 15 litrov navadnega rdečega ali belega vina ali 30 funtov kromča, šest ducatov jajec, štiri funte težkega raka, par rac ali debela purana.

Internacionala o pre-seljavanju delavcev

Londonški kongres o izseljevanju in naseljevanju proletarcev je sprejel važne sklepe.

London, 3. jul. (I. I.) — Mednarodna zveza delavskih strokovnih unijsi s sedežem v Amsterdamu in delavska socialistična internacionala sta sklicali kongres o preseljevanju delavcev, ki se je vršil v Londonu od 22. do 25. junija. Na tem zborovanju je bila sprejeta cela vrsta zaključkov glede olajšanja razmer onih delavcev, ki si morajo iskati kruha v tujih deželah.

Kongres je ugotovil, da je vsled kapitalistične uredbe, ki stremi za tem, da se poveča produkcija s pomočjo modernih strojev, nastala po vojni velika brezposelnost posebno v Evropi. Kapitalisti ne morejo najti dovolj trgov za pomnožene produkte, iz česar zopet sledi industrijske depresije in nove armade brezposelnih.

Delavci so v mnogih deželah prisiljeni iskati si zaslužka in kruha v tujih deželah. Naravno je, da se delavci najraje naseljujejo v onih deželah, kjer so ekonomske razmere boljše in kjer je življenjski standard višji. Povojna emigracija se je tudi povečala vsled političnega preganjanja — belega terorja — v reakcionarnih deželah.

Preseljevanje delavcev, ki je samo na sebi posledica kapitalističnega sistema in ki ne more rešiti ekonomske krize v izselitvenih niti naseljitvenih deželah, pa povzroča velike težave selitvenim delavcem kakor tudi domačim delavcem naseljitvenih dežel, ki morajo tekmovali z novodošleci. Iz tega razloga, da se namreč olajšajo razmere prizadetim delavcem, je kongres sklenil:

Da delavci vsake dežele gledajo na to, da se ustanovi selitveni (migratorni) urad, v katerem morajo biti delavske organizacije dobro zastopane; da tje se ima ustanoviti mednarodni migratorni urad v mednarodnem delavskem biroju.

Da se prepove vsa propaganda v svrhu izseljevanja po privatnih transportacijskih družbah in odpraviti se imajo vse tozadevne privatne agencije, namesto teh naj pridejo državni biroji s predstavniki delavskih unijsi v svoji sredi, ki naj svetujejo in pomagajo emigrantom.

Da se odpravijo pristojbine za petne liste in vizume za emigrante v deželah emigracije, prevažanja in imigracije.

Da vse dežele zajamčijo priseljenim delavcem obeh spolov enake pravice glede mezde, delavstva in socialnega zavarovanja kakor jih imajo domači delavci.

Kongres je tudi priporočil Mednarodni zvezi delavskih strokovnih unijsi, da v vseh deželah svojega področja organizira imigrante-delavce in jih čim prej mogoče pridruži domačim unijsam.

Izseljenci, ki iz političnih vzrokov ne morejo stabilizirati svoje narodnosti, bi morali dobiti posebne liste od kakega mednarodnega telesa.

KER GA JE ZAPUSTILA ŽENA, JE HOTEL IZVRŠITI SAMOMOR.

Chicago, Ill. — Nezvestoba njegove žene, je Eric Johnsona toliko potrla, da je sklenil izvršiti samomor. Skočil je v reko blizu Throop ceste, toda tam službovalci policajski mu je preprečili nakano in ga odvedel v psihopatično bolnišnico, kjer je izjavil, da mu ni nič več do življenja, odkar ga je zapustila njegova žena, ki ga je zapustila že pred tremi tedni.

KER JE PRETEPEL OTROKA DO SMRTI, BO SEDEJ V JEČI.

Hastings, Minn. — Za svojo okrutnost napram siroti Arthur Mamer, osem let star deček brez staršev in katerega je Anton Lucking farmer v Marshan posinovil, bo moral delati pokoro v državni ječi. Imenovani farmer je do biljenim poškodbam podlegel v bolnišnici; obojen je od enega do 15 let ječe.

Kitajska se noče ukloniti

Pogajanja so dospela do mrtve točke.

Washington, D. C. — Državni tajnik se ne more privaditi kitajskim navadam in običajem, kajti s svojimi pogajanjmi je došel do take točke, da kakršne je prišel pri izravnavanju obmejne spora Tacna-Arica. Več ko tri mesece se kitajski delegatje ne udeležujejo posvetovanj v komitejih, ki tvorijo konferenco v Pekingu.

Ameriški delegatje ostanejo v Kitaju in bodo čakali, da se formira kitajska vlada, ki se bo hotela pogajati s tujezemskimi silami.

VIRGINIJA POD TIRANJO PROHIBICIJSKIH FANATIKOV.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

hanju žganja; in ako je kotel iz bakra, tedaj dobi še \$10 posebej. Ako pa aretirane nima denarja, tedaj dobi dotični, ki ga je aretiral od države za aretacijo \$25 in za kotel \$10. Kdor zasači avtomobil, čoln ali navadni voz, v katerem je preprečena pijača, dobi nagrado \$25, ako je avtomobil ali čoln ali voz zaplenjen; ako ni zaplenjen, tedaj dobi samo polovico določene vsote. Za vse ostale aretacije v smislu tega zakona se izplača \$10, in za aretacijo pijanca pa pet dolarjev.

Kako aktivni so javni uradniki v Virginiji glede izvajanja prohibicijskih zakonov se lahko razvidi iz tega, ker je bilo vplačnega v kaznih radi kršitve prohibicije \$233,586.50, dočim je bilo vplačnega v kaznih radi kršitve vseh ostalih zakonov samo \$192,795.22. Od vsote \$233,586.50, katero so morali plačati kršitelji prohibicije, je bilo pa zopet izplačnega za nagrade in druge stroške \$212,237.25.

Treznomislci izjavljajo, da vsled tega novega zakona izvajanja prohibicijskih zakonov bodo vsi policaji vsled razpisane nagrade posvetili svojo pažnjo kršilec prohibicije, dočim bodo kršitelje drugih zakonov zanemarjali; tako bo n. pr. policaj, ako bo opazil tatu ali roparja in na drugem koncu pa videl nekoga, ki bo imel steklenico pri sebi — pa magari tudi samo jesi ali petrolej — ga bo takoj prijel, češ tukaj dobi nagrado, v prvem slučaju pa lahko batino ali pa kroglo. Da se take sluhaje vseh deloma prepreči, so v večjih mestih, kot Richmond, Norfolk in druga mestni občinski odbori takoj sprejeli naredbi, da mora vsak policaj, ki dobi kako nagrado isto izročiti policijskemu penzijskemu skladu. Razumno, da po deželi tega ni mogoče izvesti in sicer največ radi tega, ker so, kot že omenjeno zelo slabo plačani in bodo kar tekmovali med seboj, kdo bo aretiral več kršiteljev prohibicije.

Cela država je pod kontrolo protisalunske lige, in to ligo podpira nad osemsto raznih kerkvenih občin, ki na ukaz protisalunske lige izvršijo vse, kar se jim dikta.

Ko je državna zakonodajna zbornica sprejela novi zakon, ki se imenuje Laymanov zakon, so bili tudi nekateri voditeljni faktorji protisalunske lige mnenja, da so šli malo predaleč, posebno če, ko je državno vrhovno sodišče izdalo odlok, in sicer junija meseca 1925, ko je neki kršitelj prohibicijskega zakona vložil pritožbo na državno višje sodišče, in v pritožbi navedel, da je neki uradnik, ki ni imel nobene pravice, dobil opojno pijačo v hiši in jo strgal z njegovih rok, in da ta uradnik ni imel nobene pravice udrjeti v hišo in ga aretirati, v katerem izjavlja, "da je vsako sredstvo v dosegu dokaza za kršitve prohibicije zakonito".

Kako se to lahko izvaja in kaj so lahko posledice tega, naj si tolmači vsakdo sam za se. Očividno je toliko, da to lahko pripelje državo v pravo anarhijo.

Iz vsega tega je razvidno, da protisalunska liga v dosegu svojega skrajno fanatičnega programa ne vpoštevata nobenih točk v ustavi in tudi ne moralnih zakonov. Razvila se bo naj-

STAVKARJI PODULIČNE ŽELEZNICE V NEW YORKU NEOMAHLIJIV.

Zopet neareta; večje število potnikov ranjenih.

New York, N. Y. — Zadnji poizkus družbe Interborough Rapid Transit, ki operira podulično železnico zlomiti stavko, se je obnesel zelo slabo; družba je namreč objavila, da se morajo vsi stavkarji vrniti do pondeljka opoldne na delo, ker v nasprotnem slučaju bodo vsi odpuščeni. Ker s tem ni uspela, je izdala novo odredbo, po kateri je podaljšala ta rok do torka opoldne, kdor se povrne do tega časa na delo, bo obdržal iste starostne pravice, kot jih je imel pred stavko, dočim bodo ostali izgubili te pravice. Iz tega je razvidno, da položaj družbe ni tako ugoden, kot kričijo tukajšnji najetisti.

Stavkarjem se je zopet pridružio večje število vnuščenec, ki so dosedaj še delali, vsled česar so stavkarji prepričani, da bodo izšli iz tega boja zmagoviti.

V pondeljek je bila zopet narečta na podulični železnici, pri kateri je bilo večje število potnikov manj ali več poškodovanih. Voznik-atastokova je zavozil vlak v odbijalnice, vsled česar je bil sunek tako močan, da so potniki, ki so stali pri vratih vlaka, popadali na tla. Okrožni državni pravdnik je odredil, da se obtožni voznika-stavkokaza kriminalne zanikrosti.

V KEGLJIH HOTELI VTIHO-TAPITI NARKOTIČNE STRUPE.

New York, N. Y. — Parnik Arabie je pripeljal v tukajšnje luko pet velikih zabojev z oznabo, da vsebujejo keglje in kroglo, da vsebujejo keglje in kroglo za kegljanje. Zaboji so bili naslovljeni na neko trdko na Kitajskem. Colniskim uradnikom se je pa zdelo malo čudno, da bi te zaboje prepeljal v kako pacifično luko po suhem, so zaboje odprli in pogledali bolj natančno te keglje. Odkrili so, da so keglji posebne vrste in so izdobljeni, in ravno tako tudi kroglo. V izdobljeni kegljev in kroglo so našli pol milijona narkotičnih strupov. Čakali so, kdo pride iskati te zaboje; čakali niso dolgo časa in prišli so štiri osebe z velikim tovornim avtomobilom, katere so colniški uradniki aretirali.

ŽELEZNIŠKA DRUŽBA SE BOJUJE PROTI ODPRAVI SMRTNE PASTI.

New York, N. Y. — Državna transportna komisija je odredila, da mora New York Central železnica odpraviti tračnice z Enajste avenije, ki je poznana kot Avenija smrti. Železniška družba zahteva, da se ji da časa do leta 1930, ker nima še pripravljenih svojih Dieslovih motorjev, ki so potrebni pri elektrificiranem obratu. Na tej aveniji je bilo ubitih že veliko število otrok in odraslih oseb. Ubile so jih lokomotive ali pa tovrni vozovi, kajti na tej cesti se akoraj vedno premikajo tovrni vlaki.

TEROR V ITALIJI SE NADALJUJE.

MOŠKA, RUSIJA. — "Pravda"

prinaša poročilo iz Italije, da teror še vedno straši v Italiji, a koravno je Mussolini pred meseci proglasil politično amnestijo. V mesecu aprilu in maju je bilo izvršenih 15 političnih umorov. 2,113 aretacij, 523 hišnih preiskav in 157 napadov so izvršili fašisti na osebe, ki so proti fašizmu.

Vsa avtokracija ali diktatorstvo se danes vzdržuje le s terorjem. Teror je orožje avtokratov in diktatorjev, da se obdrži v sedlu.

gnusnejša epizoda v splošnem, dočim bodo kršitelji drugih zakonov, tatovi, morilci itd. brez skrbi, ker se ne bo nihče za nje brigal — ker ne bo razpisane nobene nagrade za njih aretacijo. — Da, daleč smo prišli. —

Živ zasul. Iz Mira pri Gorici poročajo: Dne 21. jun. sta kopala pod Fahtovim hribom A. Lavrenčič in M. Marušič. Izdelila sta polno vojnega materiala. Hotela sta odstraniti blod, postavljen kot steber. Ko je padel zadnji udarec, se je hloď nagnil, nato pa se je vsula plast zemlje na Lavrenčiča in ga pokopala pod seboj. Marušič se je rešil. Čez čas so iskali Lavrenčičovo truplo iz dva metra visoke plasti zemlje.

NAZNANILO ČLANOM DR. 312.

Collinswood, Ohio. — Naznanjam članom in članicam društva "Vipavski raj" št. 312 S. N. P. J., da je društvena seja dne 18. junija sklenila da posvemo člane in članice na prihodnjo sejo, katere se vrši dne 18. julija. Na dnevnem redu imamo stvari v korist društva. Predložiti bodo tudi društveni trimesečni račun in poročila o šestmesečnem poslovanju tajnika s glavnim uradom. Priditi vsi, da ne bo potem kakšnega presenečenja, da kaj ni prav. Vsakemu je dana prilika, da pride na sejo in si seji pove svoje mnenje. Na seji si tudi vsak član upravičen do besede. Glede tega brat predsednik ni še nikogar prešel, da bi ne imel prilike govoriti. Pri tem naj opomnim, da si člani predvidi. V slučaju, da vidijo koga simulirati, naj na obvestilo o tem tajnika dva tedna pozneje, ko je član že javil zdravje. Potrebno je, da navedete, katerega dne ste člani videli v kaki nerodnosti, potem pa naj društvo postopa po pravilih. Društvo pridemo v bratki čakol. Bolni ki pa naj vedo, ako se kdo ujama, mora se sebi pripisati krivdo, ker ni mogel, da ga uradniški prikriljejo, ako je obsojen, da simulira ali krši katere drugo točko v 24. členu pravil. To lico v prijazno naznanilo. — Chas Benevol, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjam sorodnikom, znanec in prijateljem žalostno vest, da nam je po kratki in mučni bolezni za pljučnico za vedno zaspal moj soprog in oče

JOSEPH BERGANT.

Umri je 8. julija 1926 ob 8. uri zvečer. Pogreb se je vršil po katoliškem obredu dne 6. julija t. l. Pokojnik je bil član dr. "Slovenski Dom" št. 86 S. N. P. J. Najlepša hvala vsem skupaj za darovane vence in cvetlice, vsem, ki so ga obiskali pri mrtvaškem odru in vsem, ki so ga spremljali zadnjemu počitku. Pokojnik zapušta v starem kraju dve hčerki, tri sestre in mater. Tukaj pa eno sestro Frances Rozman in enega brata Frank Berganta v Murray, Utah.

Se enkrat naša lepa hvala vsem skupaj. Tebi, dragi soprog in oče, pa želimo, počivaj v miru in lahka naj Ti bo ameriška zemlja. Žalujejo ostali: Antonija Bergant, soproga; Joseph, Frank in Fred, sinovi. Vsi v Chicagu, Ill.

RESIDENCA 2416 E. 34th Ave. TELEFON: Lavandale 9797.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK.

PHYSICIAN & SURGEON
Laver Bldg., 3630 W. 34th St.,
Lewandale Ave. in 34. ulici.
Telefon: Crawford 2212, 2213.

ORDINACIJSKI URAD
Če potrebujete od 2. do 5. ure dnevnega
časovnega urada, ki je v 2. nadstropju
Če potrebujete od 5. do 7. ure dnevnega
časovnega urada, ki je v 2. nadstropju

BODITE SAM SVOJ ŽIVINO-ZDRAVNIK!

V vašem imenu Dr. David v angleškem jeziku tiskane in trdo vezane knjige, v katerih je opisano, kako držati in gojiti konje, krave, prašiče, ovce, kokoši in druge domače živali, da so zdravi in če vam oboje, je opisano, kako jih zdraviti. Ta knjiga je takorekoč domači zdravnik za živinorejstvo in je zelo pocen in koristna za na kmetiji. Cena knjigi je \$3.00 s poštnino vred. Z naročilom je priložiti denar. Pišite na: Louis Pluth, 134 Mesaba ave., Duluth, Minn. — (Adv.)

ISČE SE

Rudolf Zahorik, kateri je zadnje čase bival na Moon Run (Allegheny Co.) Pa. Ker ne vem, če je še tam ali se je preselil, prosim cenj. rojake, ako kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani. Ako bi pa sam čital ta oglas, naj se mi javi, ker poročati mu imam važne stvari iz stare domovine. Moj naslov: Joseph Ambroz, 606 W. Chestnut St., West Frankfort, Ill. — (Adv.)

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znanec in prijateljem tužno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja mojemu preljubemu soprogu

FRANKU PRAPROTNIKU.

Umri je 21. junija v Ct. Charles bolnišnici v Aurora, Ill. Podlegel je na operaciji. Pokojnik je bil rojen v Gornjem Logu pri Litiji na Dolenjskem, dne 4. oktobra 1877 in ob smrti star 48 let. Pogreb se je vršil dne 25. junija t. l., po katoliškem obredu. Pokojnik je bil član dveh društev in sicer dr. "Svoboda" št. 429, S. N. P. J. in dr. sv. Jerneja, št. 81 J. S. K. J. Pokojnik je bil precej delaven na društvenem polju, bil je ustanovitelj društev št. 81 J. S. K. J., dr. št. 48 S. D. P. Z. in dr. št. 119 J. S. K. J. Dolžnost me veže, da se zahvalim sorodnikom in prijateljem za darovane vence in cvetlice. Lepa hvala dr. št. 429 S. N. P. J., dr. št. 81 J. S. K. J. in dr. št. 119 J. S. K. J. za darovane vence in cvetlice kakor tudi za vdeležbo pri pogrebu. Nadalje hvala lepa za darovane vence in cvetlice: mr. in mrs. J. Praprotnik, mr. in mrs. Albin Praprotnik, mr. in mrs. John Ajster, mr. in mrs. J. G. M. Verbič, mr. in mrs. J. Leokovar, mr. in mrs. J. J. Verbič, mr. in mrs. F. F. Frizl, mr. in mrs. Anton Rudman, mr. John Kuhar, mr. in mrs. Melloy, mrs. Bucher in mrs. Brence. Torej najlepša hvala vsem skupaj za darovane vence in cvetlice, za obisk ob mrtvaškem odru in za obilno vdeležbo pri pogrebu. S tem se je pokazalo, da je bil resnično priljubljen. Najlepša hvala lepa vsem skupaj. Tebi dragi nepozabljeni soprog, pa želim, počivaj v miru in lahka naj Ti bode ameriška zemlja. Žalujejo ostali: Neza Praprotnik, soproga, Aurora, Ill., Albin Praprotnik, brat, Cleveland O., Josephine Birtič, sestra v Akron, O., v stari domovini brata in ena sestra.

POSESTVO NA PRODEJ V STARI DOMOVINI

v Sošanju št. 130, na Spod. Stajerskem, Jugoslavija. Hiša spodaj tri sobe in kuhinja, shramba za jedila, dve veži, spredaj in zadaj, ter še ena soba od zadaj in ena soba v podstrešju, stranišče, električna razsvetljava in voda v hiši. Poleg hiše je vrt, polovica zasejeno mlado sadno drevje in druga polovica za zelenjavo, ter pred hišo je tudi precej prostora. Vse stoji na zelo lepem prostoru. Ker jaz valed moje bolezni nemorem več iti tja, prodam toraj vse skupaj po zelo nizki ceni, ako katerega rojaka veseli kupiti to lepo posestvo, naj se obrne za vso nadaljna pojasnila na moj naslov: Joe Krainz, 1227 So. 8th Street, Sheboygan, Wis. (Adv.)

KADAR RABITE PREMOK

Kadar se hočete seliti, Kadar rabite expresmana, obrnite se na moj naslov: FRANK UDOVICH, 2823 S. Ridgeway ave., Tel. Lawndale 8693, ali pa na 1805 S. Racine Ave. Tel. Canal 1430.

V vašem interesu je

de lahko dobiti od 5% do 6% obresti na vloženi denar v izvrstno prve vključbe (mortgage) ali bonde, ki vam jih nudi ta banka. Svesti si svojih dolžnosti napram javnosti, da obvarujemo njih vloge, mi nastojamo doseči kolikor mogoče visoko obrestno mero, seveda v soglasju z našo konzervativno politiko in njeno zahtevano varnostjo.

Nekateri vlagatelji gledajo nate, da kar na vsač dobijo od vložnega kapitala, ali zbirajo jih bo skušnjava izročiti, kakor je še mnogo drugih, da ni vselej dobro, vse prihranke svojega življenja irtrovati le zaradi visokih obresti.

Skrajno polatolejta izkušeni vam je na razpolago, in pronašli bodejo, da je za vas vsistno vlagati vaš denar skoli to banko, katere je varno upravljala na tisoče svojih vlagateljev pri investiranju njih prihrankov.

Nobeden vlagatelj ni nikdar izgubil denarja pri tej banki in to je rekord, na katerega smo lahko ponosni. Ako živite v Chicagu, v predmestju ali kje drugje, je vaša dolžnost napram sebi in svoji družini, da vložite svoje prihranke v bonde prve vključbe, katere vam jih nudi največja slovanska banka v Zdr. državah, in ta je

JACOB GORJANC BO SKRBNOD PAZIL NA CUNARD LINIJE IZLETNIKE V JUGOSLAVIJO.

Jakov Gorjanc, zastopnik Cunard Linije iz Ljubljane, ki je dobro poznan v Sloveniji in tu v Združenih državah kot najenergičnejši in aktiven mož parniške družbe v Jugoslaviji, kateri je bil na obliki svojih prijateljev v Pittsburghu, Clevelandu, Chicagu in Detroitu, je odpotoval na parniku "AQUITANIA" dne 7. julija nazaj v domovino.

Cunard Linija ima v tem letu več osebno oskrbovanih izletov v Jugoslavijo, vstevši onega na "BERENGARIA" parniku dne 22. septembra iz New Yorka pod vodstvom g. Vukovića iz New Yorka urada te družbe. On bo vodil in spremljal tudi Božične izletnike na parniku "AQUITANIA" 8. decembra t. l. Potniki odhajajoči v Slovenijo s temi izleti, bodo sprejeti in oskrbljeni po g. Gorjancu, ki dospejo v Ljubljano. — (Adv.)

Nasledje se angleški: Mi vam naznanimo, izleti in vsilati angleški jezik potom svetit, izleti in vsilati angleški jezik potom svetit. Mi vam naznanimo, izleti in vsilati angleški jezik potom svetit. Le nekaj malena plašate na knjigo s slovensko-angelskimi naslovi. Knjiga je sadni kontakta in je kratko vezana. Priljubite se in pišite nam še danes na: Slovenian-English School, 2117 So. Central Park Ave., Chicago, Illinois. — (Adv.)

UGODNA PRILIKA IN DOVOLJ ČASA

poizkušili se je.
Za vse zneske, ki jih prejmemo kot vlogo na "SPECIAL INTEREST ACCOUNT" do
13. JULIJA,
plačamo po 4% obresti že od
1. JULIJA,
nato se pa prično vloge zopet obrestovati s prvim vsakega meseca. Ako še nimate naše vločne knjizice, preskrbite si jo sedaj. Vlogo lahko pričnejo že z zneskom \$5.—

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt St. NEW YORK, N. Y.

A. O. PLEŠKO & CO.

7730 So. Ridgeland Ave. Tel. Saginaw 5323 CHICAGO, ILL.
V svojih zgradbah

Branch office: 1606 S. Throop St. Tel. Canal 5287

Ne podpisujte kontrakta, dokler nimate naše cene!

Največji in najstarejši hrvaški graditelj vseh vrst stavb, stavi na razpolago vsem Slovencem in Hrvatom svoje 35-letno izkušstvo.

Stotine zadovoljnih odjemalcev svedoči o prihranjenju denarja in modernem delu.

Mi tudi: pripravimo načrt (plan), posojujemo denar, zavarujemo proti ognju in vseh nevarstvih; kupujemo, prodajamo in zamenjujemo hiše, farme in stavbišča (lote), vse po najzadovoljnejših cenah in ugodnostih.

Jamčimo za hitro in točno postrežbo.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE. CHICAGO, ILL.

BANCNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

Razprave o iniciativah društev

št. 64 in št. 397

Franklin, Kansas. — Na zadnji seji smo imeli v pretrusu iniciativ. Društvo št. 92 je nasprotno podpiralo dijakom iz razloga, ker jednota ne more podpirati vsega, čeravno vidi, da bi bilo podpora potrebno in dobro. Podpiramo pa resolucijo društva št. 397, namreč predlog št. 1 in njih razloge. Ravno tako smo za predlog št. 2. Sedaj na točka v pravilih ni dobra za pionirje naša jednota. Če je član, ki je že dvajset let pri jednoti v preteklosti kaj prejel, mu je sedaj to všteto. Kako bomo pa všteli tistim, ki so tudi veliko, to se pravi vse, kar jim je šlo, prešli, pa so pomrli. Prizadeti so torej le tisti, kateri so toliko nesrečni, da so ostali pri življenju. Ti se morajo spomniti na tisto "jabolko", ki so ga povzili mogoče že pred dvajsetimi leti.

So tudi rojaki, ki so bili v naši jednoti in dobri simulant, tako, da jednota ni imela več prostora zanje. Ti se nam danes lahko smejejo, če, mi smo pa dobili, kar nam je šlo. Tu zopet vidimo, da so prizadeti samo dobri stari člani.

Vzemimo rojaka, ki je pred dvajsetimi leti pristopil k društvu sv. Barbare, katero se je pridružio jednoti. Mi ne verjamemo, da bi bil ta dobil isto mero in skoraj gotovo bo prikraščen tisti, ki je prišel v jednoto prvi. Pri vsem tem jim moramo čestitati, da so bili oni bolj previdni kakor mi.

Upamo, da ne bo radi tega nikdo užaljen. Naše prepričanje pač je, da tozadevna točka v sedanjih pravilih ni dobra, ker pravila nimajo nobenega datuma, do kdaj naj se podpora izplača v preteklosti računa. Taka pravila ne vodijo k enakopravnosti. — Odbor društva.

West Duluth, Minn. — Tudi jaz se zanimam za napredek S. N. P. J., zato se podajam v razpravo glede iniciativ društev št. 64 in 397. Glede podpore dijakom se nekateri zdi, da jednota, če bi imela točko v pravilih za podporo dijakom, bi jih popolnoma vzdrževala. To pa ni tako. Če bi imeli točko v pravilih, kot smo jo imeli v starih pravilih, to pomeni, dijaki, člani S. N. P. J., kateri so v slabih finančnih razmerah, dobivajo le toliko podpore da lahko obdržijo članarino pri S. N. P. J.; z drugimi besedami, jednota plača za nje assement, v nekaterih slučajih jim da izredno podporo za nabavo potrebnih knjig za učenje, kar pa ni veliko. Vseeno bi rad vedel, koliko je tistih dijakov, katerim je S. N. P. J. finančno pomagala v preteklosti, da so dobri agitatorji za S. N. P. J. Ali mi more kdo dati te informacije? Če jih je kaj dobrih agitatorjev, sem zato, da se jim daje podpora, če ne, sem pa proti.

Predlog št. 1, od društva 397. Meni se zdi potrebno, da človek dobro pozna kandidata, predno ga predlaga za sprejem v društvo. Skušnje imamo, da smo v preteklosti, ko nam ni bilo treba poznati kandidata dalj časa, dobili take v organizacijo, katerim smo bili možna krava. Vzemimo na primer rojaka, ki se priseli v West Duluth iz Kalifornije ali New Yorka. Slučajno se snidem z njim prvi teden njegovega prihoda v West Duluth in se seveda seznaniva. Kako morem jaz preučiti njegovo stanje zdravja, njegovo zgodovino in karakter, da bi ga mogel priporočiti društvu za sprejem? Ali ni bolje, da počakam toliko časa, da ga malo bolj spoznam, predno ga priporočim društvu? Odraščen človek ima svoje vzroke, da pristopi v društvo ali pa ne pristopi. Rojak, ki pride v Duluth iz New Yorka ali Kalifornije, je gotovo znal, da so tam tudi društva, zakaj pa že tam ni pristopil. Imeti je moral vzroke in ko pride v Duluth, če je zdrav, bo lahko počakal šest mesecev. Ako je pa slabega zdravja, je le v korist jednote, če ga ne dobi pod svoje okrilje.

Predlog št. 2 od društva št. 397 glede bolniške podpore: Zdi se mi, da bi bilo bolj pravilno, če bi ta točka ne posegala nazaj, pač pa da bi se štela od 1. januarja 1926, kakor se po navadi pravila upoštevajo. Nisem mislil, da bo ta točka segla nazaj do ustanovitve jednote. To je nekaj, kar se ni zgodilo še nikdar pri nobeni organizaciji, da bi konvencija delala postavke za nazaj. Zato sem bil nekoliko razočaran, ko sem videl, da je seja glavnega odbora potrdila stališče gl. bolniškega tajnika, da je to točko tolmachi da sega nazaj do ustanovitve jednote, ker vendar točka 19. 39 člana jasno govori, da:

"Ta pravila stopijo v veljavo v smislu zaključka konvencije S. N. P. J. dne 1. januarja, 1926. S tem dnevom prenehajo prejšnja pravila in vse prejšnje določbe S. N. P. J."

Po mojem mnenju iniciativa društva št. 397 ne bi bila potrebna, če bi tajnik bolniškega oddelka in gl. izvrševalni odbor upošteval zaključek konvencije, kakor gori omenjeno.

Zadeva bolniške podpore je jako opasna. Če pogledamo finančni račun med jednoto in društvom vidimo, da je precej druzetv, ki dobijo več od jednote kot pa vplačajo. Na primer društvo št. 205, katerega član sem sam, je vplačalo za mesec april v jednoto \$339.16, jednota je izplačala članom našega društva za razne podpore (brez posmrtnine) \$478.50, to je: jednota je izplačala našemu društvu \$139.34 več kot je društvo plačalo jednoti v vse razrede. Ravno take razmere vidimo pri drugih društvih.

Društvo št. 489 podpira iniciativno društva št. 397, in je zato, da se točka, kot sprejeta na konvenciji in kot je tolmachena po tajniku bolniškega oddelka in glavnem izvrševalnem odboru spremeni in nadomesti s staro. To društvo (št. 489) je vplačalo v jednoto meseca aprila t. l. vsoto \$65.06, jednota je izplačala članom društva 489 vsoto \$514.00, to je za mesec april jednota izplača \$448.94 več temu društvu v podporah, kot je pa jednota dobila od tega društva. Ni mi potreba citirati vseh slučajev. Vsak naj pogleda v poročilo v Prosveti in prepričaj se bo sam.

Sedaj pa pogledajmo malo na argumente tistih, ki se strinjajo z iniciativno društva št. 397. Eni pravijo, da se godi krivica stari članom, ker stari člani so mogoče že dobili šestmesečno podporo predno so prišla sedanja pravila v veljavo. Pogledajmo koliko je resnice pri tem. Rečimo, da je Matija pristopil v jednoto leta 1906. Leta 1910 je prejel 2 meseca podpore, leta 1915 3 meseca podpore in leta 1920 1 mesec podpore to je 6 mesecev cele podpore. Letos pa zopet zbolil in dobiva polovično podporo za 6 mesecev. Bolan je pa dalj časa, recimo 2 leti ali do leta 1928, toraj dobiva prvih 6 mesecev polovično podporo po šestih mesecih pa ker je član že 20 let, dobiva celo podporo za 20 mesecev.

Jernej je pa pristopil v društvo leta 1925, toraj je član jednote eno leto, dobiva podporo 6 mesecev celo 6 mesecev polovično potem pa 1 mesec celo in nato zopet polovično, dokler je bolan. Torej: Matija je dobil v 2 letih 6 mes. polovične podpore in 18 mes. cele podpore, Jernej pa 7 mesecev cele, in 17 mesecev polovične podpore pri tem je pa Matija že prejele dobil 6 mesecev cele podpore. Kje je torej tista krivica, ki se godi stari članom?

Malo več študije je treba, pa se članstvo ne bo razburjalo za vsako stvar in kritiziralo delegate da hodijo na konvencije samo kimat in za luksuz. Po mojem mnenju se naj iniciativa št. 1 in 2 od društva št. 397 ne podpira. Prilagodimo se razmeram, ali glavni odbor naj pa razveljavi sklep tolmachena pravil, kar se tiče točke izplačevanja bolniških podpor in naj toliko

mači da ista točka stopi v veljavo z dnem 1. januarja, 1926, kakor druge točke v pravilih. Zavedam se da bo potem treba še ene ali dveh naklad za bolniški sklad.

Teh vrstic nisem napisal iz kritičnih namenov pač pa, ker mi vest narekuje.

Bratki pozdravi! — John Kobi, 16letni član S. N. P. J.

Yale, Kans. — Društvo "Bratstvo naprej" št. 9 S. N. P. J., je sklenilo na redni seji dne 20. maja, da ne podpira nobene iniciative iz razloga, da pravila niso bila še nikoli in nikoli ne bodo vsakemu posamezniku všeč. Pravila so komaj bila štiri mesece v veljavi, pa že številne iniciative. Društvo je mišljenja, da so ogromni stroški z iniciativami, torej je boljše, da potrpimo s pravili do prihodnje konvencije. Nadalje je društvo sklenilo, da ne odobrava nobene prošnje več, ako ni potrjena od glavnega urada. — Tajnik društva št. 9 S. N. P. J.

Cleveland, Ohio. — Sedaj se vrši razprava o iniciativah, da se zopet vpelje stara točka v pravila glede bolniške podpore. K tej točki se zlasti oglašajo člani, ki so slučajno prizadeti v podpori ter kritizirajo točko, ker je baje članstvu škodljiva. Ogledajmo si novo točko malo iz gospodarskega in tudi iz bratskega stališča. Ali je ta točka res tak hud udarec za člana? Član, ki je v jednoti že nad 12 let slučajno še ni bil nikoli bolan, a sedaj ga zadene na enkrat bolezen, ki traja nad dve leti. Ta član v 12 letih še ni dobil podpore, sedaj dobiva pol leta celo, pol leta polovično in potem zopet celo toliko mesecev kolikor let je član jednote. Ali ni za tega člana ta točka ugodna veliko bolj kot je bila stara, kajti prej je dobival pol leta celo in potem naprej pa polovično podporo. Ta član ima torej koristi od nove točke. Sedaj vzemimo pa člana, ki je tudi že 12 let v jednoti a ima nesrečo, da je skoro vsako leto bolan po eden mesec ali dva. Ta član je tekmo 12 let prejel še celo podporo za 7 mesecev, torej je za eden dolar podporo že potegnil \$212.00, ta član zopet zbolil ali pa se poškoduje. Ker je prejel že za 7 mesecev podpore, je seve sedaj opravičen samo do polovične podpore za pol leta, a potem dobi celo podporo za 11 mesecev, kajti za eden mesec več kot pol leta jo je že prej prejel. Ali se temu članu res godi krivica. Na prvi hip se to sicer zdi, kajti ako je zbolel prej, se je vsaka bolezen smatrala zase, a po novih se šteje vse za eno, ne glede na to, kakšna je. Kdor trezno prevadri, bo videl, da se temu članu tudi ne godi krivica, ker je že prej prejel od jednote veliko več kot je vplačal, kajti treba je vplačevati v endolarški sklad več kot 15 let, da se nabere vsota z obrestmi vred do iste višine kot znaša pol letna podpora.

Sedaj pa vprašajmo člana, kje in katera organizacija nudi boljše pogoje glede bolniške podpore. Ali se potem čudite, če so večkrat naklade, ker se preveč izplačuje. Gotovo je, da za onega, ki je bolan, ni preveč, a za skupno blagajno je pa preveč, kar je pač dokaz, da so bolniški skladi jetični in vedno prazni. Pri vsem tem je pa še to, da se marsikateri član za vsak malenkosten prehlad naznani bolnim, čeprav je v enem tednu že zopet zdrav. Ali veste, da to požre velike vsote, medtem ko se članu ne pozna toliko, ako za en teden ne dobi podpore. Pogledajmo razne ameriške podporne organizacije. Ali mi more kateri članov navesti organizacijo, ki bi za ta denar dala take ugodnosti kot S. N. P. J. Ali veste, da je veliko ameriških organizacij, ki dajo podporo za približno pol leta, a potem pa eno ali celo dve leti nisi deležen nikake podpore, a v sklad pa moraš vseeno plačevati, da se zopet nabere rezerva in potem znaš dobiti zopet podporo, toda le za par mesecev, na kar ti jo pa kar ustaviš in priklilo imaš, organizacijo pustiti. Leta 1918 je bilo na springfieldski konvenciji sklenjeno, da se razdeli plačilo bolniškega assementa v tri razrede, tako da bi oni kraj, kjer se izplača več podpore, imel višji

assement, oni drugi, kjer se približno toliko izplača kot se vplača, bi imel nekoliko nižji assement in okraj kjer se več vplača kot izplača, pa bi imel najnižji assement. To bi bila pravična delitev, toda nasprotniki so agitirali ter sklep zrušili a 5 glasovi in ostalo je tako, da se povsod enako plačuje. Ako se apelira na bratstvo, potem bi morali v krajih, kjer so dela zelo nevarna ali je podnebje nezdravo, plačevati nekaj več kot v krajih, kjer dela niso tako nevarna ipso poškodbe bolj redke in kjer je podnebje zdravše. Toda mi tega nečemo videti, da si imajo zavarovalne družbe, ki slone na principih dobička, za vsako delo različno lestvico. Mi seve ne smemo iti tako daleč, da bi gledali samo na dobiček, toda na zdravo gospodarsko podlago je pa treba gledati, ker le potem je napredek mogoč.

Oni člani, ki torej kritizirajo novo točko, niso iskreni, ker hočejo zase pač vse imeti, a je treba gledati tudi na ostale članne ki dosedaj še niso bili valed bolniški prizadeti, a jih tudi lahko doleti še dolgotrajna bolezen in za iste je nova točka boljše in koristnejša. Za vse pa ne bo nikoli prav, kajti kar slučajno enemu koristi, pa drugemu škoduje. Če bo članstvo prevladalo našo bolniško podporo in vplačila ter primerjalo tudi izplačilo in se bo akušalo obvarovati novih naklad, potem bo glasovalo proti spremembi, kajti iniciativna bo najbrž dovolj podpirana, kot se vsaj dosedaj razvdi iz preteklih društev.

Skušajmo vti delovati v dobrobit jednote in vsa članstva in ne samo enega dela, ter skušajmo tudi hraniti pri bolniški podpori in povsod, kjer le mogoče, pa smemo prikaovati tudi ozdravljenje bolniških skladov. Bratki pozdravi! Ludvik Medveshek, tajnik društva "Naprej" št. 5.

Maynard, Ohio. — Društvo "Prosveta" št. 275 je na seji meseca junija razpravljalo o iniciativni društva št. 397 glede bolniške podpore in prišlo do zaključka, da podpira omenjeni predlog iz razloga, ker po sedanjih pravilih so preveč prizadeti člani, ki so že dolgo vrsto let pri jednoti. Naprimer, član, ki je pri jednoti 18 let in je bil vanka 8 leta po 80 dni na bolniški listi, od sedaj naprej ne prejme cele podpore, član pa, ki je pristopil v društvo pred tremi meseci in je po preteku treh mesecev bolan, je opravičen do cele podpore za dobo šestih mesecev. Na ta način so preveč prizadeti stari člani.

Iz omenjenega razloga naše društvo podpira predlog društva št. 397. Iniciativa društva št. 64 radi ukinitja podpore dijakom po mojem mnenju ni na mestu iz razloga, kot je omenilo društvo "Tabor Slovanov" št. 304 v "Prosveti" dne 23. junija. Tudi naše društvo "Prosveta" je dobilo prošnjo od slovenskega dijaka iz Dubuque, Iowa, meseca maja 1924. Društvo je darovalo \$2, a prostovoljnih prispevkov je nabralo na seji \$5.80, skupaj \$7.80, kar je bilo poslano 2. junija 1924. Še danes, po preteku dveh let, društvo ne ve, če je brat prejel omenjeno vsoto ali ne.

To je vzrok od moje strani, da nisem za omenjeni predlog. Bratki pozdravi! — Leo Bregar, tajnik.

New Duluth, Minn. — Naše društvo "Leo Toisto" št. 205 v New Duluthu, Minn., je vzelo v pretres na redni seji, ki se je vršila 20. junija, vse tri iniciativne predloge in po daljšem razmotrivanju prišlo do zaključka, da naše društvo ne podpira nobenega iniciativnega predloga iz sledečih razlogov:

1. Glede dijaške podpore imamo že dosti starih, onemoglih članov in udov z velikimi družinami, ki jih je treba podpirati gmočno, a dijaki, ko se enkrat izkloajo in izobražjo, pa vsak pozabi na one, odkoder je prejel podporo in kakšno pomoč in glede le za svoj žep.

2. Prav na mestu je, ako član pozna novega prosilca šest mesecev prej kot ga predlaga v društvo, saj se še tako prikradejo v društvo in jednoto prosilci, ki se dalj časa poznajo, a

ko so pa enkrat v društvu, so pa samo zato, da molzejo bolniški sklad.

3. Z bolniškimi skladom je pa bil že velik križ od nekdaj in bo, ker vsem se ne more ustreči. Za člane, kateri so na bolniški listi bolj pogosto, ni sedanja točka po novih pravilih prav vseč, ker ko enkrat prejme za 6 mesecev cele podpore, bo bolnik moral biti zadovoljen tudi z polovično podporo 6 mesecev, neglede na to, če bo parkrat ozdravil v tem času, kakor navadno napravijo taki. Treba je tudi pomisliti, koliko plačamo v bolniški sklad; vsak bi rad dosti prejel, a malo plačal. Vedno pregovarjanje, zakaj se plačuje zmeraj več, bo prav gotovo večje, ako bo sprejeta spet stara točka glede bolniške podpore. Torej le ne za vsaka malenkost in precej po konvenciji prileteži z iniciativnimi predlogi na dan, saj bo prišla spet konvencija in takrat bo spet priloženost spreminjati točke v pravilih. Ako se bodo pa tako pogosto menjalo, pa sploh konvencije ni treba in se lahko onih 50 tisočakov obrne kam drugam. — Frank Petrich.

Gross, Kansas. — Iniciativni predlog društva št. 64, kateri naj spet upostavi podporo potrebnim dijakom, je na mestu, toda ni popolnoma jase. Kdo je v resnici potreben podpora, bo gl. odbor težko pravično sodil, razen ako dobi informacije od društva, pri katerem je dijak. Tako je priporočljivo, da vsaka podpora nakazana iz gl. urada mora biti prej odobrena od društva, katerega član je dijak. Na kratko, vsak dijak mora vprašati za podporo le skozi svoje društvo. Mislim, da tako lahko sklene gl. odbor sam. S tem bi bilo olajšano delo gl. odbora in pravično razdeljena podpora.

Iniciativni predlog društva št. 397, št. 1 je nepotreben. Točka pravil glede novopristopih članov je dobra in je v interesu jednote, da eden ali drugi član pozna kandidata šest mesecev. V resnici je jako malo rojakov, da bi ga nikdo ne poznal šest mesecev. Rojak, ki pride v naselbino, največkrat pride k znancem ali prijateljem, ki so se že prej poznali. Tudi rojaki iz stare domovine prihajajo izključno k prijateljem ali znancem. Vsi imenovani so lahko predlagani za vstop v organizacijo takol, ker so se že prej poznali. V interesu jednote pa je, da se ne prikraejo v jednoto breznačajneži in ljudje, ki imajo namen jednoto le izkoristiti v lastne žepce.

Ravno tako se ne morem strinjati s predlogom št. 2, ki priporoča spremembo člena XXIV, točka 2. Društvo, ki je iniciativno predlog, je pozabilo na najvažnejše, to je, da ni vključilo povlaščenih mesečnih prispevkov v bolniški sklad. Če bi bilo storilo isto, bi bilo vse v redu in članstvo bi lahko glasovalo za predlog ne da bi postavljalo bolniške sklade še v večjo krizo kot so sedaj. Da so dopisniki, ki zagovarjajo predlog, v napačnem, je dokaz izredni assement, ki smo ga plačali meseca junija. Kako vplivajo izredni assementi na posamezne člane in na organizacijo samo, smo se lahko prepričali lansko leto, ko je bilo istih precej, ampak drugača izhoda ni bilo. Izredni assementi zelo ovirajo pridobivanje novih članov. Osmo konvencija je skušala stabilizirati bolniške sklade s tem, da je povlašila mesečne prispevke v bolniške sklade in nekoliko preduravljala sistem plačevanja bolniške podpore, toda pokazalo se je, da je še vedno suša v bolniških skladih, torej je še premalo assementa, ali pa preveč bolniške podpore. Kljub temu se zahteva več bolniške podpore.

Dopisniki poudarjajo, da se godi krivica članom, ki so že dolgo let člani, češ da so že mnogi celo šestmesečno podporo, sedaj dobivajo le polovično podporo. Namenoma pa zamočilo besedilo v pravilih, da po šestmesečni polovični podpori so zopet upravičeni do cele bolniške podpore toliko mesecev, kolikor polnih let je član jednote, n. pr. če je član jednote 18 let, je zopet upravičen za leto in pol do cele bol. podpore. Torej so stari člani praktično

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1907

Podporna Jednota

Iskustvo 17. junija 1907 v dr. vili Illinois

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Izvrševalni odbor:

UPRAVNI ODBEK:

Predsednik Vincent Calkins; podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 193, Johnston, Pa.; gl. tajnik Matthew Turk; tajnik bolniškega oddelka Blas Novak; gl. blagajnik John Vogrich; urednik glasila Jose Zvertniki; upravitelj glasila Filip Godina; vrhovni zdravnik Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

GOSPODARSKI ODBEK:

Frank Somrak, predsednik, 996 E. 74th St., Cleveland, Ohio; Frank Aleah, 2124 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.; Jacob Zupancic, 2627 S. Ridgeway Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODBEK:

John Gorick, predsednik, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.; John Trébel, Box 22, Strabane, Pa.; Tony Shragal, 1012 W. 5th St., Johnston City, Ill.; Frank Podbol, Box 61, Park Hill, Pa.; Frank Pečnik, 1232 Eiler Ave., Pueblo, Colo.

BOLNIŠKI ODBEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2627-29 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VZHOĐNO OKROŽJE: Joseph Zorko, R. F. D. 2, Box 114, West Newton, Pa.; Anton Abram, 1169 E. 76th St., Cleveland, Ohio.

ZAPADNO OKROŽJE: Anthon Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad: Frank Klun, Box 958, Chisholm, Minn., za sev. zap.: John Golob, Box 144, Rock Springs, Wyo.

Nadzorni odbor:

Frank Zajc, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.; Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio; Albert Hrant, 448 National Ave., Milwaukee, Wis.

Združiteni odbor:

Frank Vidmar, predsednik, 7434 W. 63rd St., Argo, Ill.; John Olin, 2438 S. Chilton Park Ave., Chicago, Ill.; Peter Gehel, 3952 So. Broadway, Denver, Colo.

POZOR! — Korrespondenca s glavnimi odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika, se naslovijo: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovijo: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj poljško Frank Zajcu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi priizvi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Gorick, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, natančna, oglas, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

na boljšem kot so bili prej. In to jim je v zadostenje za njihovo agitacijsko delovanje v organizaciji. Dopisniki pa o tem molči, da begajo tisto članstvo, ki pravil ne čita. Več pojasnjevanja ni treba, ker je dobro pojasnil brat F. A. Vidler v št. 152. Prosvete. Seveda "trubel" z nami je, da zahtevamo vedno več in več, ko pa je treba plačati izredni assement, se pa hudojemo nad tajniki in sarkastično vprašujemo, kaj hudiča do lajo v Chicagu z denarjem.

Verjemite mi, da malo v skledo dati, pa veliko vem zajeti, je nemogoče. Če sprejmemo ta predlog, bomo naredili napako, katero bomo drago plačali s izrednimi assementi, kateri niso nikomur ljubi, in naravnost škodljivi organizaciji. Dopisniki priznajo, da je finančna kriza v bolniških skladih, kljub temu zahtevajo več podpor, ne da bi povedali, kje se naj ista vzame in dani vedo, da edino z novo doklado, ki pa je nevarna epidemija, od katere je že marsikdo zbolel, da se je naplajal za plačano doklado. In take boleznijo je bilo zopet treba zdraviti z izrednimi assementi. Vse preveč se zanašamo na finančno pomoč organizacije ter obenem pozabimo na druge idejale in dobrote, ki jih nam nudi naša organizacija ter so višji, kot se jih zavedamo. Nudi nam duševno hranilo, iz katere zajemamo izobrazbo, ki je podlaga napredka delavskega razreda. V nesreči ali potrebi, katera nas čestokrat obišče, je brat ali sestra, ki prikači na pomoč, v mnogih slučajih večja dobrota, kot vsa finančna podpora organizacije. To bi vedel povedati marsikdo, ki je prejel moralno in dejansko pomoč od bratov ali sester. Prejalsi se bomo morali navaditi čuvati bolniške sklade prevelikega izkoriščanja in vsak naj navadi sam sebe prvo in bolniški skladi bodo kmalu stabilizirani in izredni assementi ne poznani. — John Sular.

Chicago, Illinois. — Društvo "Slovenski dom" št. 86 je na svoji seji meseca junija razpravljalo o predlogu društva št. 397. Razpravljali smo vse mogoče in prišli do zaključka, da druga točka 24. člana sedanjih pravil v veliki meri škoduje naši organizaciji, za kar imamo vsaki dan dokaze pri agitaciji za nove člane. Zato društvo št. 86 podpira predlog št. 2 od društva št. 397. Vzemimo na primer člana našega društva, kateri že redno

plačujemo assement po petnajst do dvajset let. Ravno na tej seji smo imeli dva bolniški nakaznici za polovično podporo dolgoletnih članov, vtevati tudi podporo bivše S. D. P. Z. Ni treba posebej poudarjati, da člani kritizirajo organizacijo in pravila kar so popolnoma upravičeni. Imamo člana, kateri je pri jednoti devetnajst let. Neareda ga je zadela v rudniku pred enajstimi leti, da je prejel bolniško podporo za šest mesecev po \$1 na dan, od istega časa naprej pa še ni bil bolan. To je deset let, kar plačuje assement za tri dolarje v bolniške podpore. Slučajno naj sedaj aboli in po sedanjih pravilih je upravičen samo do polovične podpore. Ali je to pravično? Takih slučajev je veliko. Sedaj pa primerjajta s tem članom novopristopile. Stari člani, ki so v teku let res delali za napredek organizacije, so s to točko v pravilih občutno prizadeti, ker boleznijo, ki trpe nad leto, ni veliko in tudi simulantov ni med stariimi člani. Resnični simulant i s točko tudi niso prizadeti. Simulacija se tudi zniža za najmanj 75 odstotkov, ako so društva pri nakazovanju bolniške podpore približno toliko pasljiva kot društvo št. 86.

Glede izredne naklade v bolniški sklad pa to: Ali ne plačujemo člani, ali ga nismo še vselej plačali člani. Mogoče so nekateri oglašajo, da izredne naklade škodujejo jednoti. Resnica je, da jih nikdo ne ljubi, ampak zgoraj omenjena točka, smelo trdimo, škoduje jednoti najmanj desetkrat več kot 80c ali \$1 izrednega assementa na leto. Bratje in sestre, pomislite, kaj pomeni ta točka v slučaju združitve s kako drugo podporo organizacijo. Kdo se bo hotel združiti pod takimi pogoji? Društvo št. 86 apelira na vsa društva, da vse to razmotri vate in se pridružite nam. Podpirajte drugi predlog društva št. 397.

Naše društvo pa je proti predlogu št. 1, kajti poznanje preslica od dveh članov samo trideset dni nikakor ne more nadostovati. Kaj takega bi le škodovalo. Slučaj je pri našem društvu in prepričani smo, da so slični slučajji tudi drugje. Čelo po sedanjih pravilih dobimo v jednoto mnogo članov v stare boleznijo. Da prosilca poznata dva člana šest mesecev, ni nič predolgo.

Se neka? o tem predlogu! Na (Dalje na 8. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjena država (taven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago in Cileiro \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

128

Datum v oklepaju n. pr. (June 30, 1926) poleg vsakega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

VSAK ČLAN DOSEŽE SVOJE PRAVICE, AKO SE POSLUŽI JEDNOTINEGA RAZSODIŠČA.

Član ima odprto pot od najnižje instance, pa do najvišje.

(Dalje.)

Ako bi brat A. pogledal v pravila Slovenske narodne podporne jednote, bi se ne prepiral samo, da dela krivico gl. odbornikom, marveč bi tudi spoznal, da gl. odborniki kot taki lahko samo svetujejo njemu, kaj naj stori, ne morejo pa ničesar ukreniti ali celo na svojo pest obrniti sodbe.

Ako je gl. porotni odbor naročil bratu A. preklie, tedaj je najbolje, da to stori, ako ni mogel pri obravnavi prve ali druge instance dokazati, da je brat B. res to storil, kar mu je očitno.

Vsak človek se lahko prenaagli, lahko je napačno informiran, ali pa pobere kje govornice, ki nimajo podlage, da so resnične. In če brat A. prekliče, kar je govoril o bratu B., ker se je prenaagli, je bil napačno informiran ali je kje slišal govornice, ki nimajo resnice za podlago, je poravnal krivico, ki jo je storil bratu B., in ker je poravnal krivico, se ni prav nič ponižal pred bratom B., ampak je izvršil to, kar vsak pameten človek stori, če opazi, da je storil krivico drugemu človeku, ker to zahteva človeška dostojnost.

Priporočljivo je, da bratje ne govore kar tjevidan o drugih bratih in sestrah, kar je v zvezi s posli društva in jednote. Ako se bodo bratje in sestre ravnali po tem nasvetu, tedaj saj ene vrste sporne točke ne bodo prihajale pred društveni porotni odbor, gl. porotni odbor, konvencijo ali pa splošno glasovanje. Včasih par nepremišljeno izgovorjenih besed povzroči veliko sitnosti v jednoti. Zadeva se ne rešuje le po jednotlivih instancah, ampak se celo zavleče na civilna sodišča.

Kako se vložiti priziv na višje razsodišče, nam pove 19. točka XX. člena, ki se glasi:

"19. Ako preporna stranka, bodisi obtoženec ali tožitelj, ni zadovoljna z razsodbo društvene porote, sme vložiti priziv na gl. porotni odsek proti tej razsodbi najkasneje v tridesetih dneh od dneva, ko je društvo izreklo razsodbo. Priziv, ki je vložen po preteku tridesetih dni, se ne vpoštevata in v veljavi ostane razsodba društva. Prizivna stranka mora takoj po končani društveni razpravi zahtevati od društva prepis obtožnice in zapisnika porotne razprave, ki se mu mora dati brez ugovora. Prepis obojega in zraven druge podatke, ki jih sme navesti prizivna stranka v svoj zagovor, pošlje predsedniku gl. porotnega odseka. Za prizive na višje razsodišče naj služi članom sledeča forma:

Kraj Dne 19.....
Predsedniku porotnega odseka
(ali gl. tajniku) S. N. P. J.
Cenjeni brati:—

Podpisani, član društva števil.....
S. N. P. J., nisem zadovoljen z razsodbo našega društva (razsodbo gl. porotnega odseka), ki je bila izrečena proti meni dne 19..... Valed tega Vas prosim, da predložite mojo zadevo drugemu (tretjemu) razsodišču v razsodbo. V prigrabu pošiljam prepis obtožnice in zapisnika porotne razprave (naznanilo o sklepu gl. porotnega odseka) in zraven navajam še sledeča fakta v svojo obrambo, ki niso v zapisniku.

Podpis.

Prizivi na višje razsodišče morajo biti spisani kratko, jedrnatno in vsebovati amejo le fakto, ne pa kakšnih surovih izrazov ali psov.

Kaj nam ta točka pove, na kaj mora paziti stranka, ki vložiti priziv na gl. porotni odsek?

Predvsem mora prizivna stranka paziti na to, da ne mine trideset dni od dneva, ko je društvo izreklo razsodbo. Zakaj tako? Ker nam nadaljni stavki v tej točki razumljivo povedo, da se ne vpoštevata prizivi, ki se vložijo, ko je trideset dni poteklo po izrečenju obsodbi, in da ostane v tem slučaju v veljavi razsodba, ki jo je izreklo društvo.

Marsikateri brat ali sestra odlašala s prizivom, dasi ravno ni zadovoljen z razsodbo prve instance, da poteče trideset dni, na kar se spomni, da želi vložiti priziv proti razsodbi. Ko ga obvesti predsednik gl. porotnega odseka, da je prišel s svojim prizivom prepozno in da se gl. porotni odbor zaradi tega ne more pečati s prizivom, se seveda brat ali sestra ujezi in potoži gl. predsedniku ali

kateremu drugemu gl. odborniku, kaj se je zgodilo s prizivom, vrh tega pa zahteva, da dotični gl. odbornik posreduje, da gl. porotni odbor smatra priziv za pravilno vložjen in da ga vpoštevata. Gl. odbornik odgovori, da on tega ne stori, ker mu pravila tega ne dovolijo, in če bi kaj takega storil, bi sam kršil pravila. Zdaj je prizivna stranka jezna še na gl. odbornika, nazadnje se pa uje v misel, da se je ves gl. odbor zaklel proti nji, da ne pride do svoje krivice. Govorica, da se je zgodila krivica prizadeti stranki, se prične počasi širiti in zaide v vedno večje kroge in tako škoduje gl. odboru, ker ga predločuje članom S. N. P. J. kot krivičnika, ki ne vpoštevata upravičenih pritožb, obenem pa škoduje jednoti sami, ker nasprotniki jednote pograbijo tako govorico in kažejo na S. N. P. J., da ima gl. odbor, ki zagovarja krivico. Tako obrekovanje gl. odbora in jednote se vrši včasih tajno, semintje pa zaide v nasprotne liste in postane javno. Če bi taka prizivna stranka le malo pomislila, ko je razširila tako govorico, tedaj bi se mogoče šele zavedla, kako veliko krivico je storila gl. porotnemu odboru, gl. odboru in škodo S. N. P. J., ker ni preje mislila, kaj govori, ko je pričela trostiti neresnične govornice.

Da je bil določen rok trideset dni za vložitev priziva, ima tudi svoje vzroke. Ako bi ne bilo določenega roka za vlaganje prizivov, bi katera stranka čakala eno leto ali pa še več, da bi vložila priziv. Tako zavlačevanje bi pa povzročilo veliko sitnosti posebno pri iskanju prič. Nekateri prič bi mogoče že umrle in znano je, da mrtvi ne govore, druge bi se preselile zaradi gospodarskih vzrokov v druge kraje, tretje bi pa rekle, da se več ne spominjajo, kaj se je godilo pred enim letom itd.

Določen rok v tej točki je važen in ima tudi svoj pomen. (Dalje prihodnjic.)

Kampanjske vesti

Velika manifestacija naših farmerjev.

Willard, Wis. — Kakor smo poročali v Prosveti, tako smo se res zavzeli in pripravili vse potrebno za našo slavnost, in veselic, katere se je vršila dne 5. t. m. Društveni uradniki in drugi člani so pripravili vse potrebno za zabavo in okrasili dvorano ter prekrbili godbo in govornike. Ob dveh popoldnih so že drveli od vseh strani avtomobili, ki so vozili skupaj člane in druge ljudstvo, k zabavi, bolje povedano, na manifestacijo, kajti bilo je gotovo nad 250 avtov okrog našega doma. Imeli smo naše farmerje in farmerice iz daljave najmanj 30 milj v okrožju. Prišli so nas obiskat gostje iz različnih mest, kot iz Chicaga, Kenosha, Milwaukeeja in raznih drugih krajev.

Okrog treh popoldne je brat Slemec dal nekoliko odmora godbi ter se zahvalil navzočim za prisotnost in je naznanil, da je navzoč brat Filip Godina, upravnik Prosvete in glavni odbornik S. N. P. J. iz Chicaga, kateri je prišel sem zato, da napravi malo navdušenja med nami za povečanje kampanje za Slovensko narodno podporno jednoto. Obenem je naznanil mladini, da bo brat Filip Godina govoril zvečer v angleškem jeziku za mladino. Naznanil je tudi, da brat W. Brunschmidt, ki je tudi objubil, da nas obišče in nam napravi mal govor, ni prišel.

Brat Filip Godina nam je podal lepo sliko o splošni zgodovini Slovencev ter o naseljevanju Slovencev in Jugoslovancev v Zrušene države, na kar je opasal v krajših potezah zgodovino S. N. P. J., nje dela in trpljenja, ki so jih imeli prvi ustanovitelji te naše organizacije ter je v lepem, jasnem in glasnem govoru dopovedal, kaj se še da storiti, če je sloga in bratstvo in če ljudstvo drži skupno. Govoril je o potrebi skupnega dela za naš dom, združbe in podobna podjetja ter nas opomnil tudi na izobraževalno in kulturno delo, katerega vrši S. N. P. J. in kako je pametno in umestno, da nastopamo skupno, spoznamo vse zadevane, bodisi gospodarskih, političnih in kulturnih. Moram priznati, da je bilo ljudstvo z njegovim govorom zadovoljno, večkrat ga je med govorom pozdravilo in mu burno ploskalo. Godina je apeliral na vse navzoče, kateri so še naši člani, naj agitirajo in delajo za povečanje društva ter za pridobivanje novih in dobrih članov toliko časa, da bo sleherni Slovenec oziroma Jugoslovanc član naše velike in močne organizacije.

Zrtev požara pri Sv. Kungoti. Pri zadnjem požaru pri Sv. Kungoti, ki je upeljal več objektov, zadobil teške opnele tamkajšnji posestnik Matija Metličar. Prepeljali so ga v pujsko bolnico, kjer pa je moč podlegel teškim poškodbam.

Sedaj se prične košnja pri nas in smo menda s tem zaključili z večjim prireditvami do jeseni. Seveda, tu pa tam bo še vedno kakšna manjša zabava. Enkrat na jesen, ko se vreme malo ohladi, bomo pa zopet poživeli in se živahneje zabavali, ko bo seno pod streho ali zloženo v kope.

V imenu društva se najlepše zahvalim vsem zunanjim gostom in govornikom ter želim obilo uspeha naši dčni S. N. P. J. — Poročevalec.

Zrtev požara pri Sv. Kungoti. Pri zadnjem požaru pri Sv. Kungoti, ki je upeljal več objektov, zadobil teške opnele tamkajšnji posestnik Matija Metličar. Prepeljali so ga v pujsko bolnico, kjer pa je moč podlegel teškim poškodbam.

"Tri" "Delavsko Slovesni" in "Radnika" v prvi luči

Pretečeni teden sta "Radnik" in "Del. Slovenija" pribčila apel na svoje pristaje za podporo D. S. To pot pod pretvezo, da hočejo social patrijotje uničiti D. S. s pomočjo sodišča. Kot običajno, tako tudi zdaj izvajajo, da hočejo social patrijotje uničiti edini slov. "delavski" list, spravili ga s pota, kar kritizira poslovanje socialistov v S. N. P. J.

Zadeva se tiče kolikor toliko S. N. P. J., in v par besedah hočemo pojasniti, kaj je na stvari.

D. S. je pred časom prinisala članke proti aktivnostim S. N. P. J., očitačjo raznim gl. odbornikom nepoštenost in druga nepravilna dejanja, pri čemur je bil br. Blaž Novak najbolj prizadet. Br. Blaž Novak izjavlja, da je bilo v člankih D. S. približenih kopico laži, ki so naperjene proti njemu, da se mu vzame ugled, katerega živi v organizaciji, in dobro ime. Ker so mu znane aktivnosti takozvanih komunistov (ki pa niso druga kot zdrabbarji, potvarjalci in provokatorji, kar trdi, da bo dokazal), je uvidel, da s temi ljudmi ni mogoče stvarno razpravljati v listih in v razpravah o stvarnih zadevah, je vložil tožbo proti provokatorskemu listu, da dobe tako priliko oni, ki se predstavljajo za najčistejše med čistimi pred sodiščem dokazati njih čistost, dokazujejo nepošteno manipulacijo s članskim denarjem in tako zapeti usodo tožitelja pri jednoti.

Stvar je torej popolnoma enostavna. Ako je D. S. pisala resnico se ji ni treba popolnoma nič bati, kajti vse, kar je potrebno, je, da dokaže, da je pisala resnico in brembo padlo na tožitelja. Če pa je pisala neresnico, bo razumljivo tožitelj dobil svoje zadovoljenje, katerega išče. V tem slučaju je umestno, da vsekdo prepusti breme onim, ki so povzročili krivico.

Iz tega sledi, da D. S. ne potrebuje nobenega obrambnega sklada, ako je čista kot zlatu, da plaše le resnico. Ako pa se bo izkazalo, da je poročala neresnico, pa ne zasluži nobenega centa od poštenih delavcev. Kdor hoče podpirati provokatorstvo in zalagati ljudi ali liste, ki trošijo laži med delavsko maso, bo imel priliko to storiti, ko se bo doznalo, če niso bila izvajanja proti tožitelju resnična.

Radnikov uredniški članek pod naslovom "Socialipatrioti na poslu" omenja, da je Blaž Novak vložil tožbo proti D. S., a v ostalem govoru v množini in je naprtel vse socialistom v celoti, kar je zopet napačno izvajanje celo v prvem apelu za podporo! Kajti fakt je, da je tožbo vložil Blaž Novak in nihče drugi! Zdaj se pa uredniki trudijo prikazati zadevo v popolnoma napačni in privlačnejši luči.

D. S. je približila kratek apel za pomoč pod naslovom "Čez celo prvo stran" "Socialistični Voditelji hočejo potom buržoazne sodnije uničiti Delavsko Slovesni". V tem apelu niti ne imenuje, kdo toži list, temveč vseakosi govori v množini, med drugim sledeče "Tožili so Del. Slov. zaradi 'razžalitve časti' in zahtevajo \$25.000 odškodnine."

Citirani stavek sam dokazuje, kako doleden in resnicoljuben je znani provokatorski list, katerega naloga je zbirati finance pod raznimi pretvezami med delavsko maso za razdirajoče delo med delavskimi organizacijami.

Zavedno delavstvo opozarjamo, naj bo previdno, za kakšno svrhe daruje težko prislužen denar. Če je odprla D. S. kampanjo v zavesti, da bo morala plačati Blažu Novaku \$25.000, bo ta sklad zbran za njih nasprotnika (tožitelja), ne pa za D. S. Če so uredniki D. S. uverjeni, da so pisali resnico o Blažu Novaku, jim ni treba nobenega obrambnega sklada, ker bo v tem slučaju odpravila nasprotnika z dolгим nosom in sebi pridobila ugled za kakršnim stremi.

POSUŽITE SE KAMPANJE ZA NOVE ČLANE IN PRIDOBITE SI LEPO NAGRADO!

Jugoslovanska ameri-

kančina

Mr. Louis Adamič, naš ameriško-slovenski pisatelj, poroča na angleški strani današnje Prosvete, da je bil naprošen od nekake ameriškega znanstvenega društva, naj sestavi in predloži poročilo o vplivu angleške govornice na jugoslovanske jezike v Združenih državah in o bratno o vplivu naših jezikov na angleščino. Adamič prosi čitatelje našega lista — kakor tudi uredništva ameriških jugoslovanskih listov, da to prošnjo ponatanejo — naj mu pomagajo pri tem delu in pošljejo zbirko besed, ki jih slišijo med rojaki v vsakdanjem govoru, namreč onih angleških besed, ki so jih Slovenci, Hrvatje in Srbi osvojili in prirojili po svoje. Na primer besede "poda" (pay day) "kara" (car), "lajkati" (to like), "pečlati" (bachelor) itd. Takih besed je že na stotine v naši govorici. Nekateri ameriške besede so postale že tako domače, da so prišle v naš književni jezik kot n. pr. farma in farmer. Zanimivo bi bilo tudi izvedeti, če so Američani vzeli katero besedo iz naših jezikov. Ako kdo ve za takšno besedo, naj jo sporoči. Adamičev naslov je Box 966, San Pedro, California.

Smešni Ordina

Clevelandski pokopavalec mrtvih, Tone Grdina, je že dalj časa orodje frančiškanske kančije. Rabi jo ga kot vilice za brskanje po žrjavici, in kadar Kazimir, poglavar kompanije, ribari v kaimem, tedaj natakne Toneta na trnek. Pred nekaj dnevi je bil Tone zopet na trnku. Podpisal je dolgo zmašilo, v katerem poziva "katoliške člane" S. N. P. J., naj vsi vstanejo in "zavihajo rokave ter udarijo s črnim (I) pa povedo ameriški vladi in tudi višji cerkveni oblasti (II), "kaj je Prosveta pisala o evharističnem kongresu."

Grdina plaše, da je bilo pisanje Prosvete v tem slučaju "kaljivo napram ameriški vladi", in če bi se to, kar smo pisali, prestavilo in poslalo vladi v pregled, da bi vlada "nedvomno ustavila tako počenjanje in zaplenila list Prosveto takoj!" — Dalje Grdina poziva člane S. N. P. J. naj hitro prestavijo "vse podle napade" in pošljejo državnemu komisarju, kajti že to, kar je Prosveta pisala o evhar. kongresu, je dovolj, da nas bo vlada sama preganjala.

Grdina je s tem pokazal, da je dokraja zrel za psihopatično preiskavo, pa naj je sam tako zabiti, da ne ve kaj govori, ali pa če je dovolil, da se frančiškani na njegov račun delajo norce iz svojih ljudi; v obeh slučajih je zrel za preiskavo. Zakaj Grdina poziva naše člane da prevedo "napade" in jih predlože vladi? Zakaj Grdina tega sam ne stori? Zakaj ne store frančiškani? Čemu lakati "suckerjev", da bi šli zanje se blamirati? Zakaj sami se informirajo vlade in se poštno blamirajo? Zakaj drugim nalagati nehalčno delo in nepotrebne stroške? Mi pozivamo Grdina in njegove frančiškanske luči, da sami denuncirajo Prosveto pri vladi. Blufati nevedne ljudi je eno, izvajati bluf je pa druga stvar.

POSREDOVALNI ODBOR ZA STAVKE NA ŽELEZNICAH.

Washington, D. C. — Malo pred zaključkom kongresnega zasedanja je senat sprejel predlogo, po kateri je ustanovljen posebni odbor, katerega naloga je posredovati med železničarskimi organizacijami in lastniki železnice v slučaju stavke in ko se ne morejo zediniti. Odbor sestoji iz pet oseb. Prva seja tega odbora je pričela 8. julija in predseduje ji Samuel Winslow, bivši načelnik odseka za domačo in zunanjo trgovino. Na dnevnem redu je stavka na železniški družbe Western. Maryland Ry. Co.

ZARKOMET

Plaža je veliko, ni pa še vse.

Reci ali zapiši, da bi moral ameriški delavec imeti povprečno \$25.00 dnevne mezde, pa boš takoj boljše, bogokletnej in anarhist. In vendar bi tudi ta mezda ne rešila delavkega vprašanja. Glavno vprašanje za delavca ni, kaj je treba storiti z mezdami, marveč kaj je treba narediti s profiti in-ko naj bo gospodar dela.

Usoda naših kulturnih delavcev.

V Chicagu živi slovenski slikar po imenu Gregor Perušek, doma iz Sodražice, ki se nahaja v nemilih razmerah. V Ameriki je dosti slikarskih umetnikov, ki naravnost stradajo; preveč jih je, da bi vse podpirala pečica bogatih odjemalcev dobrih slik, dočim 95 odstotkov Američanov nima in noče imeti smisla za umetnost.

Pisec teh vrstic je obiskal Peruška — v člankih umetnostnih krogih je znan kot H. Gregory Prushek — pred nekaj dnevi na njegovem "domu". Bedno stanovanje ne zasluži imena dom. Bivši blev! Zdaj, ko so topli dnevi, se še nekako prebije v dotičnem brlogu, toda gorje umetniku, njegovi ženi in hčerki, kadar zopet pritise zima. Takemu talentu je treba pomagati do boljše eksistence. Perušek je moderen umetnik, ki ima sam svoj stil. Njegova dela so bila izložena v Art Institutu in na drugih razstavah in žela so priznanje. Ampak golo priznanje še ne prinaša kruha. Perušku je treba pomagati, da se rojaki v Chicagu in drugih naselbinah seznanijo z njegovimi deli in po možnosti kupujejo njegove slike. Poskrbeti je treba, da se njegove slike razstavi-jo v primerljivih prostorih, na primer v dvorani S. N. P. J. On to sam želi. Ali imamo kaj smisla za umetnost? Pokažimo!

In zahtevaj poboljšanje!

Plačaj — in odpusti ti bo do vsi grehi!

Različne sužnosti.

Slovenci zdihujejo pod srbskim, italijanskim, nemškim, rimskim, kapitalističnim in zakonskim jarmom. Malo je svobodnih, neodvisnih...

Kmalu se izgubi v — naravi.

Zarkometar, prosim, objavi: Bog hodi po naravnih potih, zahtuje coloradski veleum. In še dolgo, by hecky. Od tistega časa, ko je hodil po vodi, je že preteklo dosti vode. Zdi se mi, da Bog hodi tako kakor hočejo oni, ki regulirajo njegova pota. — Star čikaški agnostik.

Povedo so prvi med — zadnjimi.

Cenjeni Zarkomet! Ne smeti vi na Čičmu (Minn.) misliti, da smo mi Eličani "behajni". Nak, prmej! Škof iz Ljubljane je bil tudi pri nas in babe so ga kar na štritu šturmale in obilaze roko, da je bila vas mokra. Toda to ni glavno. Kaj se škal zmeni za "kise" starih bab. Glavno je bilo pehar tolarjev. Gospod je dejal na leci, da je treba najmanj petsto "bucks". Prav je tako! Bog je plača vsem — da ne bodo imeli, kar so dali. — Elički komar.

"Kakor na zapadni fronti".

Strela je udarila v navalni arzenal v Lake Denmarku, N. J. in skladišča streliva so šla v zrak. Mnogo ljudi je bilo ubitih in še več ranjenih. Škoda za ljudi, granat pa ni škoda. To je dobro, da lopovi, ki zaigajo arzenal, še hodijo po tleh... Drobni elektroni, ki švigajo med oblaki, se pa poživljajo na vse vlade na svetu. Kaj jim pa morejo?

Pertinentna vprašanja.

Ako se ti ljubi, K. T. B., objavi sledečo staro uganko za čitatelje kolone: Kaj je bilo prej, jajce ali kokoš?

K. T. B.

Posužite se kampanje za nove člane in pridobite si lepo nagrado!

OFICIJELNA NAZANILA S. N. P. J.

NEIZPLAČANE SMRTNINE

dne 30. junija 1926.

Tek. št.	Ime člana	Sedež društva	Vaota
1	Dragotin Filipović	Bishop, Pa.	\$ 50.00
2	Andrew Zolotar	Beggsdale, Pa.	500.00
3	John Glavie	Conemaugh, Pa.	125.00
4	Jacob Gregorich	Kaylor, Pa.	600.00
5	Tomaz Lukan	Midway, Pa.	128.58
6	Maria Beljan	Adah, Pa.	12.35
7	Mika Polovich	Oliphant Furnace, Pa.	270.00
8	Louis Nick	Hermine, Pa.	850.00
9	Joseph Novsak	Hermine, Pa.	450.00
10	Joseph Mikoe	Homer City, Pa.	600.00
11	John Laurie	Canonsburg, Pa.	150.00
12	Joseph Payle	New Derry, Pa.	384.00
13	Jacob Vajcic	Avella, Pa.	141.50
14	Joseph Senkine	Verona, Pa.	447.00
15	Max Kos	Penosa, Pa.	200.00
16	Martin Cukic	Koppal, Pa.	347.34
17	Simon Klesaric	Marguerite, Pa.	150.00
18	Joseph Otanich	Edenborn, Pa.	300.50
19	Joseph Grbec	Bradock, Pa.	250.00
20	Joseph Jurich	McKees Rocks, Pa.	774.00
21	George Grobac	Coverdale, Pa.	145.85
22	Peter Pakovic	Miners Mills, Pa.	750.00
23	Frank Kadivnik	Morgan, Pa.	350.00
24	Frank Kinkala	Pittsburgh, Pa.	747.43
25	Anton Hren	Brighton, Pa.	833.34
26	Andrej Krupaki	McIntyre, Pa.	69.50
27	Mary Dolenc	Presto, Pa.	500.00
28	Anton Skok	Verona, Pa.	1,000.00
29	Vincent Petercic	Cuddy, Pa.	1,000.00
30	John F. Blatarsky	Southview, Pa.	1,000.00
31	Francis Bergine	Penn. Sta. Pa.	600.00
32	John Turk	Claridge, Pa.	600.00
33	Joseph Kobal	Pittsburgh, Pa.	500.00
34	George Kreic	Conemaugh, Pa.	500.00
35	Anna Bogina	Export, Pa.	1,000.00
36	Joseph Videgar	Miners Mills, Pa.	250.00
37	Anna Neralic	Morgan, Pa.	1,000.00
38	Joseph Cohanovich	Avella, Pa.	600.00
39	John Tatomir	Hermine, Pa.	250.00
40	John Dolinar	Imperial, Pa.	600.00
41	Frank Bosoglav	Canton, Ohio	150.00
42	John Kolit	Piney Fork, O.	50.00
43	John Mudma	Cleveland, O.	50.00
44	Joseph Gornik	Collinwood, O.	50.00
45	Matt Pucal	Akron, O.	275.25
46	Joseph Lenaric	Cleveland, O.	450.00
47	Anton Paric	Neffs, O.	387.00
48	Matt Topolko	Neffs, O.	465.00
49	Marko Bosnjak	Neffs, O.	347.34
50	John Wolk	Barberton, O.	585.10
51	James P. Franik	Massillon, O.	415.84
52	Florian Vrhunc	Cleveland, O.	350.00
53	Joseph Tekucic	Cleveland, O.	1,000.00
54	Janko Kapoc	Youngstown, O.	1,000.00
55	Matt Urban	Chicago, Ill.	300.00
56	Nick Jubec	Granite City, Ill.	50.00
57	Mika Santa	Farmington, Ill.	850.00
58	Mary Madved	Springfield, Ill.	425.00
59	John Makinda	Nokomis, Ill.	110.40
60	Frank Boh	Granville, Ill.	600.00
61	Duro Bosanich	Valley, Ill.	991.00
62	Strecko Lakotic	Johnston City, Ill.	100.00
63	George Ivanovic	Sesser, Ill.	1,000.00
64	John Klepac	Joliet, Ill.	783.00
65	Edward Kamnikar	Oglesby, Ill.	600.00
66	Frank Tomlin	Wilmington, Ill.	350.00
67	Mika Komadich	Christopher, Ill.	1,000.00
68	Milutin Jakich	Orient, Ill.	1,000.00
69	Anton Jakic	Oglesby, Ill.	100.00
70	Melior Solar	Chicago, Ill.	150.00
71	Ivana Span	Gillespie, Ill.	600.00
72	Frank Praprotnik	Aurora, Ill.	600.00
73	Frank Oraskovic	Ely, Minn.	402.49
74	Joseph Faleich	Chisholm, Minn.	48.27
75	Peter Marich	Buhl, Minn.	13.00
76	Maria Vlasich	Leontina Townsite, Minn.	600.00
77	Amalia Pautnik	Eveleth, Minn.	1,000.00
78	Alis Dolhar	Gilbert, Minn.	600.00
79	Joseph Curley	Gilbert, Minn.	2,000.00
80	John Debec	Ely, Minn.	600.00
81	Joseph Rasic	Canon City, Colo.	50.00
82	George Batnovich	Crested Butte, Colo.	900.00
83	Adam Abiel	Telluride, Colo.	750.00
84	Anton Schweiger	Pueblo, Colo.	500.00
85	Louis Brodnik	Durango, Colo.	350.00
86	Steve Murat	Durango, Colo.	1,250.00
87	Frank Krausevec	Durango, Colo.	350.00
88	Martin Rukavina	Frederick, Colo.	350.00
89	John Ferne	Walsenburg, Colo.	1,100.00
90	Rado Topayac	Walsenburg, Colo.	1,000.00
91	Paul Francel	Leadville, Colo.	500.00
92	John Cernuta	Groes, Kans.	50.00
93	Joseph Levstek	Edison, Kans.	100.00
94	Andrew Mance	Kansas City, Kans.	362.15
95	Kasimir Clemiega	Franklin, Kans.	1,000.00
96	Boris Hungursky	Elbert, W. Va.	942.70
97	Joseph Smrekar	Triadelphia, W. Va.	350.00
98	Bob Bulich	Triadelphia, W. Va.	600.00
99	Mile Roncevic	Warwood, W. Va.	600.00
100	Nick Kotlan	Butte, Mont.	50.00
101	Albert Berlingar	Beauregard, Mont.	600.00
102	Frank Gorlick	Beauregard, Mont.	83.34
103	Frank Turkish	South Range, Mich.	575.00
104	Jovo Dolich	Iron Mountain, Mich.	367.75
105	Joseph Petricig	Detroit, Mich.	370.00
106	Peter Jukich	Detroit, Mich.	350.00
107	Nikola Bosich	Detroit, Mich.	250.00
108	Thomas Mrak	Calumet, Mich.	150.00
109	Frank Skufca	Calumet, Mich.	1,000.00
110	John Fels	Detroit, Mich.	600.00
111	Luka Spanovich	Detroit, Mich.	1,000.00
112	Frank Kosa	Kenosha, Wis.	500.00
113	Jacob Kovna	Milwaukee, Wis.	183.50
114	Louis Skoff	Racine, Wis.	450.00
115	Frank Majer	Milwaukee, Wis.	353.00
116	Alphonso Betel	Milwaukee, Wis.	600.00
117	Joseph Oren	Milwaukee, Wis.	600.00
118	Joseph Basel	Terry Haute, Ind.	435.54
119	Mary Zupan	Indianapolis, Ind.	500.00
120	Anton Kroflic	Sublet, Wyo.	122.00
121	Valentine Oblak	Rock Springs, Wyo.	260.00
122	Joseph Rakun	Sublet, Wyo.	250.00
123	Anton Smith	Cumberland, Wyo.	440.42
124	Louis Hvala	Diamondville, Wyo.	150.00
125	Florian Mesak	Rock Springs, Wyo.	250.00
126	Joko M. Ordinich	Dietz, Wyo.	600.00
127	Frank Tere	Sublet, Wyo.	497.30
128	Blas Cacich	Cumberland, Wyo.	1,000.00
129	Anton Aleksich	Tacoma, Wash.	1,000.00
130	Matt Susanj	Tacoma, Wash.	600.00
131	Mitar Marinovich	Aberdeen, Wash.	1,000.00
132	Steve Katskovic	Buffalo, N. Y.	750.00
133	Joseph Polane	Buffalo, N. Y.	1,000.00
134	Fanny Selko	Hiawatha, Utah	600.00
135	Joseph Blasic	Bingham, Utah	350.00
136	Anton Perko	Evell, Utah	1,000.00
137	Mary Tomse	Madrid, Ia.	600.00
138	Frank Mikus	Gallop, N. Mex.	1,000.00
139	Ignac Germal	Dawson, N. Mex.	150.00
140	John Gasparac	Raton, N. Mex.	750.00
141	Frank Svab	Bryant, Okla.	250.00
142	Nick Troval	Lowell, Okla.	600.00
143	Mitar Martinovic	St. Louis, Mo.	600.00
144	Steve Markovich	Millan, Ia.	450.00
145	Joseph Blatin	White Valley, Pa.	182.25

Tek. št.	Ime člana	Sedež društva	Vaota
146	John Jene	Johnstown, Pa.	250.00
147	Joseph Pavlovic	Southview, Pa.	245.00
148	Joseph Cehovin	Meadowlands, Pa.	400.00
149	Michael Diguljan	Orient, Pa.	400.00
150	Frank Drager	Claridge, Pa.	150.00
151	John Tomazich	Lorain, Ohio	375.00
152	Joseph Vider	E. Palestine, Ohio	150.00
153	Anton Rupnik	Lorain, Ohio	100.00
154	Mateva Kotnik	Oglesby, Ill.	187.50
155	Joseph Urbancic	Rock Springs, Wyo.	375.00
156	Michael Cemazar	Jenny Lind, Ark.	206.47

Skupaj \$76,838.38

Razprave o iniciativah društva št. 397

(Nadaljevanje s 3. strani.)

zadnji konvenciji sem tudi jaz glasoval za sedanje točko št. 2 v 24. členu v trdnem prepričanju, da točka stopi v veljavo dne 1. januarja, 1926, (s tem so bili tudi vsi člani zadovoljni, ko sem jim pojasnil tako, kakor jaz razumem). Prepričan sem bil, da se po tem novem doletu računa bolniška podpora od 1. januarja, 1926, naprej, kakor je bilo povdarjeno, da tudi pravila stopijo v veljavo, ne pa da bi segala za dvajset let nazaj. Tudi dvomim, da je tako tolmačenje točke v soglasju s državnimi zakoni. Prepričan sem, da je mnogo delegatov točko tako tolmačilo in so raditega zanjo glasovali. Na tak način je naše društvo nameravalo iniciativni predlog, to je, da bi druga točka v 24. členu ostala s dodatkom, da se upošteva od 1. januarja, 1926, naprej. Ker pa že imamo predlog od društva št. 397, se nam ne zdi umestno mešati med razpravo drugega predloga za ravno isto točko. Naš glavni cilj je, da se sedanja točka spravi iz pravil in čimprej popravimo naši jednoti škodljivo napako, ki je bila storjena na zadnji konvenciji v nagli. Za društvo Slovenski dom št. 86 — John Turk, predsednik.

Gillespie, Illinois. — Društvo št. 465 je imelo razpravo o iniciativni društva št. 397 in sklenilo, da iniciativa ne podpira. Druge točke v 24. členu pravil ni treba spreminjati. Pravilno res ni, da se stari članom šteje vae bolezn za nazaj, toda jaz mislim, da so bila pravila narejena za naprej in članstvo mora vse prispevke sproti plačati. Glavni urad S. N. P. J. naj bi točko tako tolmačil, da bi se vse bolezn šteje samo kakih par let nazaj. Po sedanjem tolmačenju druge točke 24. člena ima star član samo polovično podporo, akoravno je pred davnim že prejel celotno podporo za dobo šestih mesecev, dočim ima mladi član, ki je šele pristopil v jednoto, takoj celo podporo, ako zbolí. Nakladno pa spet plačata oba enako. Napravili naj bi kompromis za iniciativno, toda glede sedanje iniciative priporočam članom, da je ne podpirajo in tudi ne glasujejo zanjo. — John Alié.

Akron, Ohio. — Da se je na konvenciji odpravila podpora za dijake, so prizadeti največ sami krivi, ne pa članstvo ali konvencija. Saj se vendar ravno dijaki v javnosti v listih ali pa drugače silno redkokrat oglašajo. Ali ne znajo več slovenski, ali se pa mogoče aramuje svojega jezika. To je zamejnje, da se večina slovenskega dijaštva ne briga za slovensko javnost in se takorekoč odstopuje. Mnogi člani radi tega dobivajo uverjenje, da jednota od dijakov itak ne bi imela kakih posebne koristi in tudi do sedaj ni bilo kaj pokazati. Zato pa so mnogi člani proti nadaljni podpori dijakom. Če bi videli kake rezultate, bi bilo članstvo vse drugače navdušeno za tako podporo. Ali pa bi vsaj morali kaj več ališati od njih delovanja v izbranih poklicih. Pa še drugo je: Dijaki so zdravi in mladi ter imajo tu v Ameriki vse drugačne prilike do zaslužka poleg učenih ur ali ob času počitnic, kakor pa je z zaslužkom pri starem in onemogiem ali poškodovanem članu, posebno če ima družino. Meni se zdi to velika razlika in ni vprašanja, kdo je bolj potreben podpore. Nekateri člani smatrajo za nazadnjaštvo to, ako dijakov ne podpiramo, ampak to vendar ni upravičeno. V prvi vrsti moramo gledati, na kak način je mogoče

najizdatnejše pomagati najbolj potrebnim v jednoti. Nisem protijaki podpori, če so jo prosilci res potrebni in si drugače težko pomagajo do svojih ciljev. Toda članstvu naj se poda več podatkov o njih delovanju, da bomo bolj poznamo in bomo potem pravilnejše sodili in glasovali o iniciativnem predlogu.

Radi točke o bolniški podpori je pa težko tolmačiti za posameznike. Da je omenjena točka nekaterim večje koristi kakor pa stara in drugim pa v večjo škodo, je razumljivo. To točko je še konvencija s nekako negotovostjo sprejela, kajti bilo je ališati več delegatov, ki niso bili popolnoma na jasnem radi nje. Torej je najbolje, da gre na glasovanje.

Druge točke v šestnajstem členu je po mojem mnenju jednoti več škodljiva kakor pa koristna, tako kot je v novih pravilih in kot je priporočalo društvo št. 397 v spremembo. Šest mesecev za spoznanje prošlice, predno mu je mogoče pristopiti v jednoto, je vsekakor predolg. Med tem časom maraško pristopi k drugi slovenski ali angleški organizaciji, kjer ni treba tako dolgo čakati. Slovenci smo še tako srečni, da v edinoma opravljamo trdo in nevarno delo in zato se vsak kolikor mogoče hitro zavaruje proti boleznim in nezgodam. Po sedanjih pravilih pa prošilec postane član pri S. N. P. J. šele devet mesecev potem, ko se s člani društva spozna. Če bi doleteli dobo samo 30 dni, bi bilo pa vsekakor prekratka doma. S tem se lahko vtihotapi v jednoto mnogo tujih, ki bi bili bolj v škodo kakor pa v korist in radi te točke priporočam članstvu, da dobro premisli, predno se ločijo za to. Nekakšna srednja pot v tej točki bi bila najboljša, je je, da določimo, da mora prošilec biti predlagatelj poznaj najmanj tri mesece. Ker za to še ni nobene iniciative, se kajpada ne more upoštevati, zato je priporočljivo, da bi društvo št. 397 iniciativo tozadevno sprejelo, namreč, da bi se glasilo mesto tideset dni na tri mesece. To bi bilo nekako najbolje in razlog za spremembo bi še vedno ostal isti. — Joseph Irman.

Cherokee, Kansas. — Društvo "Nova domovina" št. 105 S. N. P. J. je na redni seji dne 28. junija razmotrivalo o iniciativni, katere je na razpravi. Naše društvo podpira oba predloga, katere iniciativno društvo št. 397. Po daljšem razmotrivanju je prišlo do zaključka, da sta obe točki škodljivi. Po drugi točki v 24. členu so stari člani najhujše prizadeti. To so vendar tisti člani, ki so napravili največ dobrega za organizacijo. Po mnenju našega društva glede drugega predloga res zadostuje, da predlagatelj pozna prošlice mesec dni predno ga more predlagati. To je pač v korist jednote. Ako pa kdo misli izkoristiti jednoto, jo bo izkoristil, pa če ga poznamo šest mesecev ali pa šest let.

Naše društvo apelira na ostala društva, da podpirajo omenjeno predlogo.

Za društvo št. 105 — Simon Repovš, tajnik.

Lep ameriški misijonar. Tokio, 13. jul. — Korejski listi poročajo o barbarškem početju ameriškega misijonarja, ki je izvalov splošno ogorčenje po vsej Koreji. Misijonar je zalotil korejskega dečka, ki je kradel jabolka, naker mu je z jedljivo kislino narisal na obeh licih besedo "Tat", ki se ne da odstraniti iz kože. Ko so misijonarja prijeli, je ponudil dečkovi materi \$360. Korejci pa niso zadovoljni in zahtevajo ostro kazeno za surovega. Misijonar se plače dr. C. A. Haysmeir in zastopa adventiste sedmega dne.

SEJE IN SHODI

Massillon, Ohio. — Naše društvo št. 518 je na zadnji seji sklenilo, da vsak član, ki ne pride na sejo, mora prispevati 25c v društveno blagajno. Opraviča od seje je samo bolezen ali delo. Društvo ni tega sklenilo radi ali namenov, temveč radi tega, da toliko številneje prisostvujemo poslovanju društva, kar bo rodilo več slogo in odpravilo nepotrebne ugovore proti odbornikom.

Posdrav. — Steve Komugović, tajnik.

Boa Air, Pa. — Naznanjam članom in članicam društva št. 254 S. N. P. J., da je bilo sklenjeno na seji dne 13. junija, da se vršijo društvene seje v polnem času ob devetih dopoldne. — Peter Bukavec.

Franklin, Kansas. — Društvo št. 92 je sklenilo na zadnji redni seji, da se obvesti člano v glasilo, da se udeležijo seje dne 18. julija. Imamo volitev tajnika in razpravo o pravilih in bolniški podpori.

S prijaznim pozdravom! — Tajnik.

Gilbert, Minn. — Članstvo društva "Sparta" št. 61 S. N. P. J. vabim, da se v polnem številu udeležijo prihodnje redne seje, katere se vrši dne 18. julija. Imamo več važnih stvari rešiti, na kar bo podan šestdesetni račun. — Andrew Zagar, tajnik.

Joliet, Ill. — Posiljam cenjeno članstvo, brate in sestre društva "Jolietka savednost" št. 115 S. N. P. J. v Jolietu, Ill., da se v polnem številu udeležijo redne polletne seje društva, katere se bo obdržala v navadnih društvenih prostorih v nedeljo dne 18. julija 1926, točno ob 9. dopoldne.

Ne pozabite, da je dolžnost vsakega društvenega člana in članice, da se vsaj enkrat v teku šestih mesecev udeleži društvene seje.

Seja bo toliko večja pomena za vas članstvo, ker se bomo ob tej priliki tudi razpravljali in sklepali, kako bi moglo naše društvo doseči svoj še dolgo nameravani in sklenjeni cilj, namreč si postaviti svoj lastni društveni dom. Naj torej nikdo ne izostane. Vediti, kar bomo ukrenili na tej seji, bo marodajno in ako vam laž seje ne bo všeč, bo vaša lastna krivda, ker se niste udeležili seje in nje razprave. Na seji bomo tudi ukrepali o bodočem društvenem pikniku, kateri bi se naj vršil v kratkem času. Poročen bo polletni račun društva samaga, kakor tudi njega mladinskega tamburškega zbora.

Opominjam cenjeno članstvo, da bi bolj redno plačevali mesečni "assessment", drugače bomo primorani se poslužiti društvenih in jednotnih pravil, in kder bo suspendiran, si naj priplije v lastno krivdo v slučaju ne- ali bolezn, ako bo prikljčan na bolniški podpori. Znanu so vam vsa pravila, da mora biti assessment plačan na 25. vsakega meseca do osmih svečer, ne pa zadnji dan v mesecu, ko mora biti assessment vs v jednotnem glavnem uradu. Ne pozabite, da društvenega tajnika dolžnost ni, da bi hodil ob hile do hile pobirati assessment. Ako vam slučajno ni mogoče priti o pravem času, pokličite na telefon in poveste, kaj je vzrok. Ako ni mene doma, poveste moji družini, katere bo rada prevzela vaše naznanilo. Zato plačujte društvo polovico telefona, da bi se ga članstvo v vsakem društvenem slučaju posluževalo.

Obenem opominjam člano, da katere sem zalotili assessment za pretekle mesece o njih obveznosti, da istega poravnajo pred sejo.

Z bratakim pozdravom! — Frank V. Skole, tajnik dr. št. 115 S. N. P. J., 1705 Highland Ave. Phone 216, Joliet.

Bessemer, Pa. — Ujudoj prosim vse člano društva "Krim" št. 97 v Bessemerju, Pa., da se vsi tisti, katerim razmers in njihov posel dopušta, gotovo udeležijo prihodnje redne društvene seje, katere se bo vršila dne 18. julija. Kakor vam je že znano, imamo rešiti važno zadevo, to je, izvoliti moramo novega tajnika. Kolikor več članov bo navzočih, toliko lažje nam bo izbrati iz naše srede osebo, kateri bomo lahko zaupali, da nas hoče pošteno in skrbno zastopati v vseh društvenih zadevah.

Brataki pozdrav vsem članom društva Krim. — Frank Selit, nadomestni tajnik.

Woodward, Iowa. — Naznanjam članom in članicam društva "Zveza" št. 328, da se bo prihodnja mesečna seja vršila v Moraju v Makj Mari-nacovi dvorani. Posiljam vse, katerim je mogoče, da se seje udeležijo 18. julija, ter plačajo svoj redni assessment; kateri pa denar pošiljajo, tiste prosim, da v pravem času oddajo svoj assessment, da ne bo nepotrebne-ga plašanja in opominjanja na vse brate.

Z bratakim pozdravom! — Martin Supan, tajnik.

Denver, oho. — Ker je narava obdarila to deželo z mnogobrojnimi krašotami in zdravim milim podnebjem, človek skoro ne more ameriški članom društva "Columbine" št. 218, da se sedaj v polnem času tako porokoma udeležujejo društvenih sej. Vado gre v prostu naravo, v zelene hribe, k bistrenu potoku, kjer pisane postvi svigajo gori in doli in kjer hladna sapica pišlja, četa kljub vsem tem dobrotam, do katereh je tudi navaden delavec upravljen in lahko deden, vas društvo "Columbine" št. 218 vabi, da se vsi do sedanjega udeležite prihodnje redne seje dne 18. julija ob dveh popoldne in sicer stari in mladi člani. To je sklep zadnje redne seje meseca junija. Na dnevnem redu bo več slogo važnih stvari v korist dru-

štva in jednote. Zato ne pozabite te važne seje, ker pričakuje vas inenadenje. S tem pomorete, da se enkrat vsi skupaj razveselimo. — John Malovek, tajnik.

West Frankfort, Ill. — Društvo št. 313 ni podzelo nikakršne akcije glede prošnji in ni pooblastilo nikogar, da naj poroča v javnost, da naše društvo ne bo upoštevalo prošnji. Posiljam društva, ki imajo prošnje, da naj se ne ozirajo na prejšnje naznanilo, ker ni bilo izdano s dovoljenjem društva, ampak od posameznega člana. — Frank Feger.

VESELICE

Bingham, Utah. — Vabilo na veselico, katero priredi društvo "Planina" št. 83 S. N. P. J. v Binghamu, Utah, v petek dne 23. julija. Ujudoj vabimo vse rojake in rojakinje in bližnjih naselbin, da nas obiščejo na omenjeni dan. Pričetek ob 4. popoldne. Vstopnina 30 centov za moške, za ženske prosta.

K obilni udeležbi vabi — odbor.

Cleveland, Ohio. — Društvo "Jugoslavija Irredenta" št. 406 v Clevelandu, Ohio, sporočam vsem članom in članicam, da smo sklenili na izvanredni seji dne 3. julija, da

The Young S. N. P. J.

AN ENCOURAGING APPEAL FROM DETROIT.

Detroit, Michigan.—You all know that the membership drive is open in the S. N. P. J. Ask yourselves just this one question, "How many new candidates have I introduced to my Lodge?" If your number is small, then roll up your sleeves and begin to work. Give a kind word, "Day by Day."

Did you ever make it a rule for the day to drop a word of encouragement to one or more persons with whom you came in contact that day? You try it. Following this course will insure much happiness for yourselves; those who are sad and discouraged will be benefited; those who are struggling along under a burden which is heavier than they can bear gracefully will take heart. The thought that you are interested may be just the stimulus a weary one needs to go over the top in his effort. Why live a selfish, little life?

Even though you have not much money to spend, you can be prodigal with kind words of appreciation of the efforts of others. Your own life will bear out this advice. Just a word was all you have needed at times to keep you going. Lack of the right kind of advice to stimulate you has been your downfall in many a little project. It is not always money which helps the most. Give the kind word.

Don't you think that by the members of the S. N. P. J. giving non-members the right kind of advice our membership would swell? Think it over.

Your Cue.

If you think your Society's the best, Tell 'em so.

If you'd have it lead the rest, Help it grow.

When there's anything to do, Let the others count on you; You'll feel good when it is through; Don't you know?

Change your style: If you're used to giving knocks, Throw bouquets instead of rocks.

For a while, Let the other fellow roast, Shun him as you would a ghost, Meet his banter with a boast, And a smile.

When a member from afar Comes along, Tell him who and what you are; Make it strong.

Never falter, never bluff, Tell the truth—that's enough—Don't just belong.

Don't you think that that would bring more members to the S.N.P.J.?

Here is another tip: A wise man said the way to make friends is to be friendly; the way to secure harmony is to yield pleasantly to the will of the majority; the way to secure the respect of your lodge is to show difference for the opinion of your brothers; and instead of kicking just everything that is done, put your shoulder to the wheel and help roll it along. The way to make your-

self a useful member of the lodge is to be useful, not only at the banquet room and in the showy procession, but in the sick room and every place where a brother is in distress.

All out and work now to make our English speaking subordinate lodges swell in number with good, healthy, and sound minded members.

Misfortune has visited two of our brothers. Bro. Frank Junko, who resides at 3429 Kanter ave., is now in the Marr Hospital on Trumbull ave. with rheumatism. Bro. Charles Kaitnar, who resides at 349 Pasadena ave. and has just transferred to us from Lodge No. 362, has met with an accident and had three fingers amputated at his work.

Brothers and sisters of Lodge 564, it is your duty to visit these Brothers and give them a word of cheer.

The Publicity Committee of Lodge 564.

CAMPAIGN NOTES FROM PIONEER LODGE NO. 559.

Chicago, Illinois. — Our records show that only thirty-one new members were secured by the Pioneers since their organization of the Lodge. Of these thirty-one only sixteen have been entered during our membership campaign. Further, only seven individuals may share the honor of securing these sixteen newcomers.

The fact that we have past the half mark in the time allotted for this drive should awaken those of you who have not done your share. Let every member get one member. That's not impossible. Surely by this time your lodge is stable enough to warrant your friend's admission. Don't let the other fellow do your share. During the summer months we are constantly in touch with the young generation. Why don't you spend a few minutes in inducing your friend to join? Know that wonderful feeling of having persuaded someone to become one of us. How glad they are after they have joined. Anyone doubt us? Ask our new Pioneers.

It shouldn't be necessary to come before you continuously with requests of this kind; yet you aren't doing your share, and until you begin, we will trouble you. Mark up your prospects right now, and bring the name of a new applicant to our next regular meeting, July sixteenth.

In conclusion, we must ask you to keep in mind the supper which the Pioneer membership is to receive as a result of this campaign. Reports by groups will be read at our meeting Friday. Be sure to attend so that you will know where you stand. In the meantime, don't forget your membership committee. Use them as your advisory council and then step out and perform your duty.

Publicity Committee.

FRIENDLY INVITATION OF LODGE "LITTLE FORT."

North Chicago, Ill. — We wish to extend our hearty invitation to all members, friends, and parents, to attend our first annual picnic, which is to be held the 15th of July, at the Desplaines River.

The committee in charge of the Picnic has arranged the best accommodations for a good time, such as races, games and refreshments. The trucks will leave Slovenian Home at ten, twelve, and two o'clock. All members are kindly requested to leave on the 8 o'clock truck to help the committee to arrange things.

Brothers and Sisters, our "Membership Drive" is still going on, and we urge you to persuade your friends to join us while the campaign is still in progress. We remind you again of the Picnic as a good time is awaiting you all.

NOTICE: — Bring your bathing suits and fishing rods.

Publicity committee Little Fort Lodge No. 568.

PRESSING PROBLEMS.

Initiative of Lodge 397.

About \$675,000.00 are paid annually by the S. N. P. J. to its sick members. Of this about 15% goes to simulants or about \$100,000.00. If the initiative of Lodge 397 is approved, the gates are opened entirely for the simulants to prey and fatten on the sick benefit funds of the S. N. P. J., because under that plan a person would be entitled to full sick benefit for six months for every new sickness. We know that all people are not honest, and that the simulant will take advantage of that section; he will call his sickness by one name for the first six months and by another name for the next six months, thus continuously drawing all benefits; whereas, the honest member who will call the sickness by its right name will draw full benefit for the first six months and half benefit until he will recover from the sickness. Thus the members are not put upon the same basis of equality; those who possess no character or respect for their conduct will take advantage of the provisions of the by-laws and draw full benefit until their recovery, whereas, the honest members will draw full benefit for the first six months, then half benefit until they recover.

I understand that the present section of the by-laws is doing some injustice to the old members, because of the erroneous interpretation of that section by functionaries, as they construed that section of the by-laws retro-active from the date a person joined the S. N. P. J. instead of from January 1926. Such a construction is fallacious and contrary to law. The remedy lies not in knocking out that section of the by-laws, but by taking an appeal to the Supreme Board for a just and correct interpretation.

I urge my readers that they should disapprove initiative of Lodge No. 397. That may be done by compiling with section 3 of article VI of the by-laws, by having a member at the subordinate lodge, make a motion to that effect, and seconded by another, and if approved by the majority of the members of that Lodge, then the matter must be reported to the Supreme Secretary of the S. N. P. J.

Four-page English Weekly.

I have once been told a story of a sausage manufacturer, who made a grade of sausage from rabbit and horse meat. He advertised it as the 50-50 quality brand — meaning fifty per cent each of rabbit and horse meat. He was doing a very flourish-

ing business. Then one of his customers asked him for his recipe of his wonderfully quality brand. The manufacturer said, "My sausage is made on the genuine equality basis, therefore, it derives its name of 50-50 quality brand; I put in one rabbit and one horse; that's 50-50." The same idea of justice is rooted in the hearts of many Supreme Board members. When they enlarged the Prosveta, they allotted the rabbit, the 7 columns in the official organ to the American-speaking members and the horse 21 columns to the Slovenian-speaking members. Before the enlargement of Prosveta, the Slovenian-speaking members had a daily, or a big horse, after the enlargement their horse was changed into an elephant. So equality in the S. N. P. J. may be assumed: a little rabbit for the American-speaking members and a large elephant for the Slovenian-speaking members. I wonder what the Supreme Board at the July 14th meeting is going to do? Is it going to keep the present scale of equality? Is it going to allot more space in the weekly organ to the American-speaking members? Is it going to publish an independent four-page weekly for the American-speaking members and initiate initiation to enlarge the Prosveta to 7 columns for which the members should pay an increase in the monthly assessment? No increase in the monthly assessment is necessary for the four-page independent English edited organ, but an increase in assessment is necessary to increase the size of the Slovenian Prosveta. Therefore, that question ought to be submitted to the referendum vote, and not that of the English edited publication.

Richard J. Zavertnik.

Freethought of the Renaissance

Richard J. Zavertnik.

(Conclusion.)

Causes for Trend to Rationalism. During the early medieval age, we find certain special causes or factors which directly produced the Renaissance movement, or the revival of rationalistic thinking. We may list the causes as:

(1) The spectacle of the competing creed of Islam, made known to the Italians first by intercourse with the Moors, later by the Crusades, and further and more fully by the Saracenic culture of Sicily and commercial intercourse with the last. This intercourse led people to think and question the established order of things, because they were brought into contact with five distinct competing religions, each one claiming to be the true religion and that it was ordained by the true God, and each religion cast the others to be impostors and their believers heretics. The people began to question all religions, and began to wonder whether all of them are not the work of God, and whether the priests are nothing else than a caste of impostors who have invented religion for their economic enrichment.

(2) The spectacle of the strife of creeds with Christianity, the Protestants against the Catholics and vice-versa. Each one claimed to be the true religion. The people began to question whether all the priests as well as the preachers were nothing else than a mandarin of fakery whose sole object was to use religion for an easy livelihood.

(3) The spectacle of the worthiness and moral insincerity of the bulk of the clergy. Here the Black Plague (1348-49) had a direct bearing. The rapid death caused a decrease in the total population and the number of students. The priests accused the Jews of poisoning of wells, and the Jews were murdered by the thousands. This resulted in the further decrease in the number of students. As the people were in a state of mind, that each one of them was expecting sudden death, there was a wild debauchery and outbreaks of desperate license all over Europe among the people as well as the priesthood. The Church acquired much wealth, through large number of bequests to the church caused by large number of deaths. Much of this property was appropriated by the priests to indulge into a life of wild debauchery and desperate license. The ranks of the priesthood had to be filled from a lower moral strata of human beings, and was very common to see large number of children in a parish resemble the parish priest. Well, according to the Catholic religion, a child is a gift from God, and as the priests are commonly termed "fathers," the priests of the medieval age made no misrepresentations in this teaching.

During the Renaissance, the individual began to feel his separate individuality, to be conscious of his own value as a person apart from his race, country or church (as in the later ages of Greece and Rome); and began to think for himself; thus the world around him began to emerge from the mists of medieval Catholic dreams, and truth and reason were delivered from their prison.

At that time men hardly felt that they were passing into a new age of civilization, just like the members of the S. N. P. J. hardly realize that the S. N. P. J. with its American-speaking subordinate lodge movement is passing into a new spirit of brotherhood which shall be more liberal, more righteous, more tolerable, more aggressive and sincere in its basic principle — FREETHOUGHT, more democratic and more just than that of to-day.

The culture of the Renaissance did

not immediately produce any open or general rebellion against orthodox beliefs, until the seventeenth century, when the war between religion and authority was systematically waged.

But the general tendency of the thinkers in the Renaissance period was to keep the two worlds of orthodox religious beliefs and science distinct, and to practice outward conformity to the creed without any real intellectual submission.

Yugoslav Speech in America

By Louis Adamic.

I have been invited by an American society devoted to the scientific study of Language, primarily the American, to submit a paper on the influence of the American tongue upon the Yugoslav languages as spoken in the United States and, vice versa, of the Yugoslav on the American, if any. I have been out of touch with our people for a good stretch of years and have never made any notes on the subject, and, consequently, if I would prepare such a study, I would have to have considerable assistance.

Through the kindness of the Editors of the "Prosveta," I hereby request Slovenians and other Yugoslavs who may chance to see these lines, to send me lists of English words and phrases that have crept, in various forms and disguises, into the Slovenian and the Serbo-Croatian as spoken in America. For instance, in Ivan Molek's novel "Zajednici" I come upon the word "poda" which is extensively used by Slovenian workmen in certain sections of the United States of "payday." Now, that's the kind of words I desire to hear about.

Also, if you know of any Yugoslav words or phrases that have been taken, permanently, or seemingly so, into the speech of English-speaking Americans in any section of the country, kindly send me a list of them; if possible, with brief histories of each case, telling how the word or phrase happened to be taken into English usage. Personally, I can't think of any at the moment; but for the purpose of illustrating what I want, let me mention the German word "verboten" which was in extensive use in everyday American speech as well as in literary composition during the war and for some time thereafter.

I would appreciate if other Yugoslav papers would copy this request. My address is: Louis Adamic, Box 966, San Pedro, Calif. And I would like to have all the lists in my hands by the end of August. The letters may be either in Slovenian, Croatian, or in English.

IVAN CANKAR:

YERNEY'S JUSTICE

Original title: "Hlapec Jernej in njegova pravica."

English Version by Louis Adamic.

(Continued.)

An employee, a thin, old and fragile-looking person, carrying a bundle of papers under his arm, approached him.

"Good afternoon," said Yerney and pulled off his hat.

"What do you want?" asked the clerk disagreeably, raising up Yerney from head to foot with his strange, official eyes.

"What do I want?" smiled Yerney, looking down from his height at the little person in front of him. "First of all, let me tell you that I don't want to have anybody hung or anything of that sort. I don't want to sue anybody. All I want is that you people here listen to me and then give me a just decision."

The official was plainly irritated.

"What in the world are you talking about? Whom do you want to see?"

"A just judge," answered Yerney.

The clerk frowned, and indicating the stairway to the right, went on his way with the bundle of papers. Bundle and boots on his back, his big pilgrim's cane in hand, Yerney began a slow ascent of the dark stairs. About half way up he met a frail-looking little peasant fellow who was swinging his arms in the air and whose face was swollen with rage.

"The brigands! The scoundrels!" Yerney heard the peasant fellow cry out, and Yerney was greatly perplexed by his exclamations.

"Whom do you mean by 'brigands' and 'scoundrels'?" But the little peasant fellow hurried by him without heeding his question.

"Bad temper," thought Yerney and shook his head. "He's gone to deal with just judges and he comes down calling them brigands and scoundrels!"

He stopped in the corridor and wondered on which door he should knock. But a moment later one of the doors nearby suddenly opened and a very long and thin gentleman, clad in black, with a little goat-like beard, came forth, and leaving the door wide open, passed by Yerney without taking any notice of him.

Hat in hand, timid and anxious, Yerney looked into the room. There, behind a wooden fence, behind a great big table laden with books and papers, sat the judge, a fat, bald gentleman with a long mustache and a rather sullen face. At the other table was a young clerk, busily writing.

The judge lifted his head, and seeing Yerney in the doorway, looked at him askance.

"What is it?" he asked sharply.

With a cautious step Yerney entered.

"I'm seeking justice; I'm suing injustice," answered Yerney, simply. "And it seems to me that I came to the right place."

The clerk at the other table looked up from his writing and smiled, while the judge frowned impatiently.

"All right, let's have it quickly, in as few words as possible."

Yerney put his bundle and boots under the bench by the door, then walked to the balustrade and leaned on it with both hands.

"Judge," he began, "I think I'm not a bad man, and I wish no evil to anyone, not even to those who do me wrong. I want justice for myself and no injustice for others. So please don't think that I'm going to try to drive young Sitar off the farm, so that he'd have to go into the world with a bundle on his back like I went, or that, maybe, I want him put behind the bars."

The Spokesman's Secretary

LETTER IV

In Which I Guess a Riddle

DEAR MOM:

Well the Elks is come to town and they own it just like I said they would. My it is wonderful to see so many fine red-blooded gentlemen on the streets all looking like their pockets couldn't hold their money. For the manicure business it is heaven there just ain't enough lady operators to go round a couple of gents is waiting their turn at each chair and a girl can have all the dappers and other dates she can take care of. But I have turned them all down their compliments don't go with me at all because of this work that I have got to do with Mr. Edgerton that is so very important as you will understand. It seems hard to believe that such a chance could happen to a girl out of the gas-house district of Camden New Jersey but it really is true, and Mr. Edgerton says I can do just as much guiding the destinies of the American people as I want to.

I suppose you read the great address which the Spokesman delivered to the Elks' convention and you seen every word I had said to Mr. Edgerton for the Spokesman to say. Of course Mr. Edgerton fixed it up again so that it sounded fine and Elkoquent—he keeps calling it that, it is a sort of joke on account of having been said to the Elks. It sure did thrill me to read it and I was more prouder than ever to live in such a rich country with so much wonderful prosperity all around me.

I must say there is times when I wish I could have just a little more of it for myself. It is kind of hard on a girl that has been brought up right and is trying to earn everything not just her clothes. Right now I have got to put another darn in my best pair of skin-colored stockings and it will be very disfiguring right where the gentlemen look at them most. But I could not keep my landlady waiting no longer, and I have cut down on my meals all I dare I can't afford to be too starved when I go out with Mr. Edgerton because it ain't refined to hog your dinner.

Well Mom this noon going out for my lunch I run into what I think is his wife—anyhow I hope it is because I would be sorry to think there was a third lady in this case. She was in a car with him, one of these kind that is called coops like glass show cases rolling round on big rubber tires. They had just drawn up by the curb and she was getting out.

I have told him that I will play the game so of course I didn't give

no sign that I had ever saw him before. But I got a good look at her and she is sure something elegant you can bet there ain't any holes in her silk stockings nor in the squirrel-skin coat that she had on. She is a large soft lady and they went into an office building so I guess he was taking her to another of them fancy-priced specialists to see if they can find that angina pectoris. I went off thinking what would of happened to me if I would of took the notion that I had the angina pectoris. Would all them specialists be hunting it or would I just come home and get Pop to show me the trap-door where you crawl into the gas-tank? But I realize that I can't have everything in this world—I can't have electric coops and squirrel-skin coats and at the same time know the great heart of the plain people and be able to teach the Spokesman how to talk to them.

P. S. Well I had another call from Mr. Edgerton and we went out to dinner again and it is his wife like I guessed and he says the corn specialists says it is not angina pectoris of the toe, but only her tight slippers. And he started to apologize because he didn't speak to me but I told him to quit his kidding and let us talk about international affairs. So we went to another restaurant—it was a cheap hash-house this time where you get a coarse dinner for sixty cents and Mr. Edgerton apologized for it but it was the only kind of a place where he would be sure not to meet no 'friends. We had a little booth where we could sit and talk and Mr. Edgerton tipped the waiter some and we sat there a couple of hours and he brought us some coffee a couple of times and something else that was supposed to be coffee because it was in coffee-cups but seeing ain't always believing.

Well the international situation is like this just now. All them Dago nations over in Europe wanted a lot of money from us so they could buy the guns and things while they was canning Kayser Bill. They come over here and borrowed billions and billions of dollars and now of course the Kayser is chopping fireworks in Holland and we got the job of collecting the money and we don't know how to start. They are an unprincipled lot these fellers in Europe says Mr. Edgerton.

"Yes, I know," I says. "I read all about them. The papers call them Bolsheviks."

"No," says Mr. Edgerton. "I don't mean that crowd they're revolutionists and they say they won't pay."

(Continued on page 7.)

No, nothing of the kind; I don't even want you to reproach him in front of other people, because that would make him feel bad; I'd rather see than he straightens out his own conscience. Justice to whom it is due, forgiveness and consideration to him, who, in his blindness, causes injustice."

The judge and the clerk stared at him, not knowing what to make of him.

"Are you in your right mind, man?" cried the judge.

"Aren't you Sitar's blapets Yerney from Betaynova?"

"Sure I am," nodded Yerney. "I've been in Betaynova for forty years; but young Sitar has now got an idea into his head—let us say, judge, he got this notion into his head just to see what I would do about it, or, maybe, to play a joke on me—and said to me, 'Yerney, bundle up, take your old pilgrim's stick and get out of here! Not, as you may think, to go buying oxen or selling hay; no, not that at all, but to go wherever you please to go, and not to come back again. You're old and feeble, your back is bent, your knees are shaky—therefore, go and don't come back at all.' He said this, or something of this sort, and now I ask you, judge, to open your books, and tell me how this thing looks to you in the light of justice."

The clerk, bending over his papers, was in convulsions with laughter, while the judge drew his brow into a disdainful frown.

"What do you want here, anyway? What made you come here?"

Astonished beyond words, Yerney opened his mouth without saying anything.

"Why did you come here?" asked the judge severely and looked at him with such a sullen gaze that Yerney started with apprehension.

"I told you what I want," he finally managed to answer. "I told you my case; I told you the whole truth, without trimming it up with high, beautiful words. Why should I go into little things? You're the doctor; I've shown you my wound, so heal it."

The judge was getting steadily more puzzled, the sullenness of his eyes sharpened, and the clerk could hardly keep from bursting out with a roar.

"I've no time, my man," said the judge. "I've no time to listen to your empty chatter. If you have something to say, make it short and don't beat around the bush; if not, leave me alone."

Yerney could not understand such words; he shifted the weight of his body from one foot to the other and back again; he scratched his head, his ears; and did not know how to proceed.

"Why, judge—why—if I should go to a storekeeper and order a pound of tobacco, would he try to slip me a pound of salt instead of tobacco? I came to you asking for justice, and you say, 'What do you want?' I explain to you my case, and you say, 'What are you talking about?' If I ask for tobacco, don't try to give me salt—give me tobacco."

Here the very tall and thin gentleman dressed in black, with the little goat-like beard, returned with a great bundle of papers under his armpit.

"Oh, Krusnik," the judge said to him, "take this man by his arm and show him down the stairs and out into the street."

As ordered, the tall, thin fellow gripped Yerney by his arm and started to steer him out.

"You're not the highest judge; there are judges above you, and above all is God," said Yerney, looking at the judge.

Then he picked up his bundle and boots and started to go, but before leaving the room he turned once more to face the judge.

"Now I know what that fellow I met on stairs meant when he said, 'The brigands! The scoundrels!' God had enlightened him. This is not a place of justice; it's the house of injustice and perjury."

He would have said more, but the tall, thin individual took him by his shoulders from the rear, and kicked him out.

(To be continued.)

"PIONEER", LODGE NO. 559, PICNICKING AT WILLOW SPRINGS.

Lots of Fun in this Simple Game.

